

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAISEN KIRKON

KATEKISMUS

*Hyväksytty Suomen kuudennessatoista varsinaisessa
Kirkolliskokouksessa vuonna 1948.*

*

Vv. 1893 ja 1923 hyväksytyt Kristinopin oppikirjoja saadaan
toistaiseksi käyttää tässä kirjassa olevan Kristinopin rinnalla

MARTTI LUTHERIN
VÄHÄ KATEKISMUS

ENSIMMÄINEN PÄÄKAPPALE.

JUMALAN KYMMENEN KÄSKYÄ,

niinkuin perheenisän tulee ne yksinkertaisesti esittää perhevälleen.

Ensimmäinen käsky.

Minä olen Herra, Sinun Jumalasi. Älä pidä muita jumalia.

Mitä se on?

Meidän tulee yli kaiken peljätä ja rakastaa Jumalaa ja turvautua yksin häneen.

Toinen käsky.

Älä turhaan lausu Herran, sinun Jumalasi, nimeä, sillä Herra ei jätä rankaisematta sitä, joka hänen nimensä turhaan lausuu.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme hänen nimensä avulla toivota pahaa, vanhoja, noidu, valhettele emmekä petä, vaan että me sitä kaikessa hädässä avuksi huudamme, rukoilemme, kiitämme ja ylistämme.

Kolmas käsky.

Muista pyhittää lepopäivä.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme halveksi saarnaa ja Jumalan sanaa, vaan pidämme sen pyhänä, mielellämme sitä kuulemme ja opimme.

Neljäs käsky.

Kunnioita isääsi ja äitiäsi.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme halveksi emmekä vihoita vanhempiamme tai hallitusväkeämme, vaan pidämme heitä kunnialla, palvelemme heitä, olemme heille kuuliaiset ja pidämme, heitä rakkaina ja kalliina.

Viides käsky.

Älä tapa.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme vahingoita lähimmäistämme ruumiin tai hengen puolesta emmekä pahoita häntä, vaan autamme ja hoivaamme häntä kaikissa vaaroissa ja elämän tarpeissa.

Kuudes käsky.

Älä tee huorin.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin että olemme puhtaat ja siveät ajatuksissa, sanoissa ja töissä ja että itse kukin rakastaa ja kunnioittaa aviopuolisoaan.

Seitsemäs käsky.

Älä varasta.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme ota lähimmäisemme rahaa tai omaisuutta emmekä saata sitä itsellemme petollisella kaupalla tai vääryydellä, vaan autamme häntä enentämään ja varjelemaan tavaraansa ja elatustansa.

Kahdeksas käsky.

Älä sano väärää todistusta lähimmäisestäsi.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme valhettele lähimmäisestämme emmekä häntä petä, panettele taikka saata pahaan huutoon, vaan puolustamme häntä, ajattelemme ja puhumme hänestä hyvää ja selitämme kaikki parhain päin.

Yhdeksäs käsky.

Älä himoitse lähimmäisesi huonetta.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme petoksella tavoittele lähimmäisemme perintöä tai huonetta emmekä anasta sitä lain ja oikeuden varjolla, vaan autamme häntä, että hän saisi pitää omansa.

Kymmenes käsky.

Älä himoitse lähimmäisesi aviopuolisoa, palvelijoita, karjaa, äläkä mitään, mikä on hänen omaansa.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme anasta, houkuttele emmekä vieroita lähimmäiseltämme hänen aviopuolisoansa, palvelijoitansa tai karjaansa, vaan kehoitamme ja vaadimme heitä pysymään alallaan ja ahkerasti täyttämään velvollisuutensa.

Mitä Jumala kaikista näistä käskyistä sanoo?

Hän sanoo näin:

Minä, Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala, joka kosten isien pahat teot lapsille kolmanteen ja neljänteen polveen, niille, jotka minua vihaavat; mutta teen laupeuden tuhansille, jotka minua rakastavat ja pitävät minun käskyni.

Mitä se on?

Jumala uhkaa rangaista kaikkia niitä, jotka rikkovat nämä käskyt. Sentähden meidän tulee Pelätä hänen vihaansa, niin ettemme riko näitä käskyjä. Mutta hän lupaa armonsa ja kaikkea hyvää kaikille, jotka pitävät nämä käskyt. Sentähden meidän tulee rakastaa Jumalaa, turvautua häneen ja mielellämme elää hänen käskyjensä mukaan.

TOINEN PÄÄKAPPALE.

USKO,

niinkuin perheenisän tulee se yksinkertaisesti esittää perheväelleen.

ENSIMMÄINEN USKONKAPPALE.

Luomisesta.

Minä uskon Isään Jumalaan, kaikkivaltiaaseen, taivaan ja maan Luojaan.

Mitä se on?

Minä uskon, että Jumala on minut ja kaikki olennot luonut, antanut minulle ruumiin ja sielun, silmät, korvat ja kaikki jäsenet, järjen ja kaikki aistit, ja että hän nämä vielä pitää voimassa; antaa myös vaatteet ja kengät, ruoan ja juoman, kodin ja konnun, puolison ja lapset, pellot, karjan ja kaiken omaisuuden; lahjoittaa runsaasti ja joka päivä ravinnon ja kaikki tämän elämän tarpeet, suojelee kaikissa vaaroissa, varjelee ja pelastaa kaikesta pahasta; ja että hän tekee tämän kaiken sulasta isällisestä, jumalallisesta hyvydestänsä ja laupeudestansa, ilman mitään minun ansiotani ja mahdollisuuttani; mistä kaikesta minun tulee häntä kiittää ja ylistää, palvella häntä ja olla hänelle kuuliainen. Tämä on varmasti totta.

TOINEN USKONKAPPALE.

Lunastuksesta.

Minä uskon Jeesukseen Kristukseen, Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme, joka sikisi Pyhästä Hengestä, syntyi neitsyt Mariasta, kärsi Pontius Pilatuksen aikana, ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin, astui alas tuonelaan, nousi kolmantena päivänä kuolleista, astui ylös taivasiin, istuu Jumalan, Isän kaikkivaltiaan, oikealla puolella ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita.

Mitä se on?

Minä uskon, että Jeesus Kristus, totinen Jumala, Isästä iankaikkisuudessa syntynyt, ja myös totinen ihminen, syntynyt neitsyt Mariasta, on minun Herrani, joka on lunastanut minut, kadotetun ja tuomitun ihmisen, ostanut ja voittanut minut vapaaksi kaikista synneistä, kuolemasta ja perkeleen vallasta, ei kullalla eikä hopealla, vaan pyhällä, kalliilla verellään ja viattomalla kärsimisellään ja kuolemallaan; että minä olisin hänen omansa ja eläisin hänen valtakunnassaan hänen alamaiseanaan ja palvelisin häntä iankaikkisessa vanhurskaudessa, viattomuudessa ja autuudessa, niinkuin hän on noussut kuolleista, elää ja hallitsee iankaikkisesti. Tämä on varmasti totta.

KOLMAS USKONKAPPALE.

Pyhityksestä.

Minä uskon Pyhään Henkeen, pyhän yhteisen seurakunnan, pyhain yhteyden, syntien anteeksisaamisen, ruumiin ylösnousemisen ja iankaikkisen elämän. Amen.

Mitä se on?

Minä uskon, etten minä voi omasta järjestäni enkä voimastani uskoa Jeesukseen Kristukseen, Herraani, enkä tulla hänen tykönsä; vaan Pyhä Henki on kutsunut minua evankeliumin kautta, valistanut minua lahjoillaan, pyhittänyt ja varjellut minua oikeassa uskossa; niinkuin hän koko kristikuntaa maan päällä kutsuu, kokoaa, valaisee, pyhittää ja Jeesuksessa Kristuksessa varjelee ainoassa oikeassa uskossa; jossa kristikunnassa hän antaa minulle ja kaikille uskovaisille joka päivä kaikki synnit runsain määrin anteeksi, herättää viimeisenä päivänä minut ja kaikki kuolleet ja antaa minulle sekä kaikille uskoille Kristuksessa iankaikkisen elämän. Tämä on varmasti totta.

KOLMAS PÄÄKAPPALE.

HERRAN RUKOUS,

niinkuin perheenisän tulee se yksinkertaisesti esittää perhevälleen.

Isä meidän, joka olet taivaissa!

Mitä se on?

Jumala tahtoo tällä saada meitä uskomaan, että hän on meidän oikea Isämme ja me olemme hänen oikeita lapsiaan, niin että rukoilisimme häntä turvallisesti ja täydellä luottamuksella niinkuin rakkaat lapset armasta isäänsä.

Ensimmäinen rukous.

Pyhitetty olkoon sinun nimesi.

Mitä se on?

Jumalan nimi on kyllä itsestensä pyhä; mutta me rukoilemme tässä rukouksessa, että se pyhitettäisiin meidänkin keskuudessamme. Kuinka se tapahtuu? Kun Jumalan sana opetetaan selvästi ja puhtaasti ja me myös elämme sen mukaan pyhästi Jumalan lapsina. Siihen auta meitä, rakas taivaallinen Isä! Mutta ken opettaa ja elää toisin kuin Jumalan sana opettaa, hän häpäisee meidän keskuudessamme Jumalan nimen. Siitä varjele meitä, taivaallinen Isä!

Toinen rukous.

Tulkoon sinun valtakuntasi.

Mitä se on?

Jumalan valtakunta tulee kyllä itsestensä, ilman meidän rukoustamme; mutta me anomme tässä rukouksessa, että se tulisi meidänkin tykömme. Kuinka se tapahtuu? Kun taivaallinen Isä antaa meille Pyhän Henkensä, niin että me hänen armostansa uskomme hänen pyhän sanansa ja elämme autuaina täällä ajassa ja sitten iankaikkisuudessa.

Kolmas rukous.

Tapahtukoon sinun tahtosi myös maan päällä niinkuin taivaassa.

Mitä se on?

Jumalan hyvä armollinen tahto tapahtuu kyllä ilman meidän rukoustamme; mutta me anomme tässä rukouksessa, että se tapahtuisi meidänkin tykönämme. Kuinka se tapahtuu? Kun Jumala tekee tyhjäksi ja estää kaikki pahat neuvot ja hankkeet, kuten perkeleen, maailman ja oman lihamme tahdon, jotka eivät meidän salli pyhittää Jumalan nimeä eivätkä hänen valtakuntansa tulla meidän tykömme; ja kun hän vahvistaa ja varjelee meitä pysymään lujina hänen sanassaan ja uskossa aina elämämme loppuun asti. Tämä on hänen armollinen, hyvä tahtonsa.

Neljäs rukous.

Anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen leipämme.

Mitä se on?

Jumala antaa tosin ilman meidän rukoustamme jokapäiväisen leivän kaikille ihmisille, vieläpä pahoillekin; mutta me anomme tässä rukouksessa, että hän opettaisi meitä tuntemaan tämän hyvyyden ja kiittäen vastaanottamaan jokapäiväisen leipämme. Mitä jokapäiväinen leipä on? Kaikki, mikä kuuluu ruumiin ravintoon ja tarpeisiin, kuten ruoka, juoma, vaatteet, kengät, koti, kontu, pelto, karja, raha, tavara, hurskas puoliso, hurskaat lapset, hurskaat palvelijat, hurskas ja uskollinen esivalta, hyvä hallitus, hyvät ilmat, rauha, terveys, hyvät tavat, hyvä maine, hyvät ystävät, uskolliset naapurit ja muu senkaltainen.

Viides rukous.

Ja anna meille meidän velkamme anteeksi, niinkuin mekin annamme anteeksi meidän velallisillemme.

Mitä se on?

Me anomme tässä rukouksessa, ettei taivaallinen Isä katsoisi meidän syntejämme eikä niiden tähden hylkäisi rukoustamme: sillä me emme ensinkään ole mahdolliset saamaan, mitä rukoilemme, emmekä ole sitä ansainneet; vaan että hän antaisi meille armosta kaiken tämän; sillä me teemme paljon syntiä joka päivä ja ansaitsemme yksinomaan rangaistusta. Niin mekin tahdomme antaa sydämestämme anteeksi ja tehdä hyvää niille, jotka rikkovat meitä vastaan.

Kuudes rukous.

Äläkä saata meitä kiusaukseen.

Mitä se on?

Jumala ei tosin kiusaa ketään, mutta me anomme tässä rukouksessa, että Jumala suojelisi ja varjelisi meitä, niin ettei perkele, maailma ja oma lihamme pettäisi eikä viettelisi meitä epäuskoon, epätoivoon ja muihin suuriin synteihin ja paheisiin, ja että jos joutuisimmekin sellaisiin kiusauksiin, kuitenkin viimein saisimme voiton.

Seitsemäs rukous.

Vaan päästä meidät pahasta.

Mitä se on?

Me rukoilemme lopuksi tässä rukouksessa, että taivaallinen Isä vapahtaisi meidät kaikesta pahasta ruumiin ja sielun, tavaran ja kunnian puolesta ja että hän viimein, kun kuoleman hetki tulee, antaisi meille autuaan lopun ja armollisesti ottaisi meidät tästä murheenlaaksosta tykönsä taivaaseen.

**Sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Amen.**

Mitä amen merkitsee?

Että minun tulee olla varma siitä, että taivaallinen Isä mieltyy tällaisiin rukouksiin ja kuulee ne; sillä hän on itse käskenyt meidän rukoilla näin ja luvannut kuulla meitä. Amen, amen, se on: totisesti, totisesti, näin on tapahtuva.

NELJÄS PÄÄKAPPALE.

PYHÄN KASTEEN SAKRAMENTTI,

niinkuin perheenisän tulee se yksinkertaisesti esittää perhevälleen.

1.

Mitä kaste on?

Kaste ei ole pelkkää vettä, vaan se on sellaista vettä, joka on suljettu Jumalan käskyyn ja yhdistetty Jumalan sanaan.

Mikä se Jumalan sana siis on?

Tämä, jonka meidän Herramme Jeesus Kristus sanoo Matteuksen viimeisessä luvussa:

Menkää, ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni, kastamalla, heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

2.

Mitä kaste antaa tai hyödyttää?

Kaste vaikuttaa syntien anteeksisaamisen, vapahtaa kuolemasta ja perkeleestä ja antaa iankaikkisen autuuden kaikille, jotka uskovat Jumalan sanat ja lupaukset. Mitkä ovat ne Jumalan sanat ja lupaukset? Nämä, jotka meidän Herramme Jeesus Kristus sanoo Markuksen viimeisessä luvussa:

Joka uskoo ja kastetaan, se pelastu; mutta joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen.

3.

Miten vesi voi vaikuttaa näin suuria asioita?

Vesi ei tosin vaikuta sitä, vaan Jumalan sana, joka on vedessä ja veden kanssa, ja usko, joka uskoo veteen yhdistettyyn

Jumalan sanaan. Sillä vesi on ilman Jumalan sanaa pelkkää vettä eikä kaste. Mutta Jumalan sanaan yhdistettynä se on kaste, se on armorikas elämän vesi ja uuden syntymisen peso Pyhässä Hengessä, niinkuin apostoli Paavali sanoo kirjeessään Tiitukselle kolmannessa luvussa:

Hän pelasti meidät laupeutensa mukaan uudestisyntymisen peson ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta, jonka Hengen hän runsaasti vuodatti meihin meidän Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kautta, että me vanhurskautettuina hänen armonsa kautta tulisimme iankaikkisen elämän perillisiksi toivon mukaan. Tämä sana on varma.

4.

Mitä merkitsee sitten tällainen vedellä kastaminen?

Se merkitsee, että meissä oleva vanha ihminen on jokapäiväisessä katumuksessa ja parannuksessa upotettava ja että sen on kuoltava kaikkine synteineen ja pahoine himoineen, ja että sen sijaan on joka päivä tultava esiin ja noustava ylös uuden ihmisen, joka elää vanhurskaudessa ja puhtaudessa iankaikkisesti Jumalan edessä.

Missä se on kirjoitettuna?

Apostoli Paavali sanoo Roomalaiskirjeen kuudennessa luvussa: Me olemme Kristuksen kanssa haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niinkuin Kristus herätettiin kuolleista Isän kirkkauden kautta, samoin pitää meidänkin uudessa elämässä vaeltaman.

VIIDES PÄÄKAPPALE.

ALTTARIN SAKRAMENTTI,

niinkuin perheenisän tulee se yksinkertaisesti esittää perhevälleen.

Mitä alttarin sakramentti on?

Altтарin sakramentti on meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen totinen ruumis ja veri leivässä ja viinissä, ja sen on Kristus itse asettanut meidän kristittyjen syödä ja juoda.

Missä se on kirjoitettuna?

Evankelistat Matteus, Markus, Luukas ja apostoli Paavali kirjoittavat näin:

Meidän Herramme Jeesus Kristus sinä yönä, jona hänet kavallettiin, otti leivän, siunasi, mursi ja antoi opetuslapsillensa ja sanoi: Ottakaa ja syökää; tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan. Se tehkää minun muistokseni.

Samoin hän otti myös maljan, kiitti ja antoi opetuslapsillensa ja sanoi: Ottakaa ja juokaa tästä kaikki; tämä malja on uusi liitto minun veressäni, joka teidän edestänne vuodatetaan syntien anteeksiantamiseksi. Niin usein kuin te siitä juotte, tehkää se minun muistokseni.

Mitä tällainen syöminen ja juominen hyödyttää?

Sen osoittavat meille nämä sanat:

Teidän edestänne annettu ja vuodatettu syntien anteeksiantamiseksi.

Nimittäin että meille annetaan näillä sanoilla tässä sakramentissa synnit anteeksi, elämä ja autuus. Sillä missä syntien anteeksiantamus on, siinä on myös elämä ja autuus.

Miten ruumiillinen syöminen ja juominen voi vaikuttaa niin suuria asioita?

Syöminen ja juominen eivät tosin sitä vaikuta, vaan ne sanat, jotka tässä ovat:

Teidän edestänne annettu ja vuodatettu syntien anteeksiantamiseksi.

Nämä sanat ovat ruumiillisen syömisen ja juomisen ohella pääasia tässä sakramentissa; ja joka uskoo nämä sanat, hän saa mitä ne lupaavat ja lausuvat, nimittäin syntiensä anteeksiantamuksen.

Kuka nauttii tämän sakramentin kelvollisesti?

Paastoaminen ja ruumiillinen valmistus on kyllä hyvä ulkonainen tapa, mutta todella mahdollinen ja kelvollinen on se, joka uskoo nämä sanat:

Teidän edestänne annettu ja vuodatettu syntien anteeksiantamiseksi.

Mutta joka ei usko näitä sanoja tai epäilee niitä, hän on mahdoton ja kelvoton. Sillä tämä sana: **Teidän edestänne**, vaatii aivan uskovaista sydäntä.

RIPPI.

Miten oppimattomia tulee opettaa ripittäytymään.

Mitä rippi on?

Ripissä on kaksi kohtaa: ensimmäinen, että tunnustamme syntimme; toinen, että otamme rippi-isältä synninpäästön eli anteeksiantamuksen niinkuin itse Jumalalta emmekä epäile, vaan uskomme vakaasti, että syntimme on tällä päästöllä anteeksiannettu Jumalan edessä taivaassa.

Mistä synnistä on ripittäydyttävä?

Jumalalle meidän tulee tunnustaa itsemme syyllisiksi kaikkiin synteihin, niihinkin, joita emme tunne, niinkuin teemme Isä meidän rukouksessa; mutta rippi-isälle meidän tulee tunnustaa ainoastaan ne synnit, jotka me tiedämme ja sydämessämme, tunnemme.

Jeesus sanoi Pietarille: **Minä olen antava sinulle taivasten valtakunnan avaimet, ja minkä Sinä sidot maan päällä, se on oleva sidottu taivaissa, ja minkä sinä päästät maan päällä, se on oleva päästetty taivaissa.** Matt. 16: 19.

Jeesus sanoi opetuslapsillensa: **Ottakaa Pyhä Henki. Joiden synnit te anteeksi annatte, niille ne ovat anteeksi annetut; joiden synnit te pidätätte, niille ne ovat pidätetyt.** Joh. 20: 22, 23.

RUKOUKSIA.

Miten perheenisän tulee opettaa huonekunnalleen aamu- ja iltarukous sekä ruokarukous.

Aamulla vuoteesta noustessasi pane kätesi ristiin ja sano:

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Amen.

Sen jälkeen polviltaan tai seisoaltaan uskontunnustus ja Isä meidän. Jos haluat, voit lisäksi lukea seuraavan vähäisen rukouksen:

Minä kiitän sinua, taivaallinen Isäni, Jeesuksen Kristuksen, sinun rakkaan Poikasi kautta, että olet minut menneenä yönä varjellut kaikesta vahingosta ja vaarasta. Ja rukoilen sinua, että varjelisit minua tänäkin päivänä synneistä ja kaikesta pahasta, niin että minun elämäni ja kaikki työni olisivat sinulle mieluiset.

Sillä minä jätän itseni, ruumiini ja sieluni ja kaikki, mitä minulla on, sinun käsiisi. Sinun pyhä enkelisi olkoon kanssani, ettei paha vihollinen saisi mitään valtaa minuun. Amen.

Ja mene sitten iloiten työhösi; ja ehkä laulat laulun, esimerkiksi kymmenestä käskystä tai muuta hartauteesi sopivaa.

Illalla vuoteeseen käydessäsi tulee panna kätesi ristiin ja sano:

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Amen.

Sen jälkeen polviltaan tai seisoaltaan uskontunnustus ja Isä meidän. Jos haluat, voit lisäksi lukea seuraavan vähäisen rukouksen:

Minä kiitän sinua, taivaallinen Isäni, Jeesuksen Kristuksen, sinun rakkaan Poikasi kautta, että olet minut armollisesti varjellut tänä päivänä. Ja rukoilen sinua, että, antaisit minulle anteeksi kaikki syntini, missä ikinä olen tehnyt väärin, ja että armollisesti varjelisit minua tänä yönä. Minä jätän itseni, ruumiini ja sieluni ja kaikki, mitä minulla on, sinun käsiisi. Sinun pyhä enkelisi olkoon kanssani, ettei paha vihollinen saisi mitään valtaa minuun. Amen.

Ja sitten nopeasti ja iloisin -mielin nukkumaan.

Lasten ja palvelusväen tulee kädet ristissä ja siivosti käydä pöydän ääreen ja lausua:

Kaikkien silmät vartioitsevat sinua, ja sinä annat heille heidän ruokansa ajallaan. Sinä avaat kätesi ja ravitset suosiollasi kaikki, jotka elävät.

Sen jälkeen Isä meidän ja seuraava rukous:

Herra Jumala, taivaallinen Isä, siunaa meitä ja näitä sinun lahjojasi, jotka sinun runsaasta hyvyydestäsi saamme nauttia, Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta. Amen.

Samoin teidän tulee tehdä myös ruoan jälkeen, lausua siivosti ja kädet ristissä:

Kiittäkää Herraa, sillä hän on hyvä, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti, joka antaa ruoan eläimille, kaarneen pojillekin, kun ne huutavat. Ei hänelle kelpaa: hevosen voima, ei hän mielisty miehen jalkojen nopeuteen. Herra mielistyy niihin, jotka häntä pelkäävät, jotka panevat toivonsa hänen armoonsa.

Sen jälkeen Isä meidän ja seuraava rukous:

Me kiitämme sinua, Herra Jumala ja Isä, Jeesuksen Kristuksen, Herramme kautta, kaikista sinun hyvistä teoistasi, sinun, joka elät ja hallitset iankaikkisesti. Amen.

HERRAN RUKOUS.

Isä meidän, joka olet taivaissa! Pyhitetty olkoon sinun nimesi. Tulkoon sinun valtakuntasi. Tapahtukoon sinun tahtosi myös maan päällä niinkuin taivaassa. Anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen leipämme. Ja anna meille meidän velkamme anteeksi, niinkuin mekin annamme anteeksi meidän velallisillemme. Äläkä saata meitä kiusaukseen. Vaan päästä meidät pahasta.

Sillä sinun on valtakunta ja voima ja kuhnua iankaikkisesti. Amen.

HERRAN SIUNAUS.

Herra siunatkoon meitä ja varjelkoon meitä. Herra valistakoon kasvonsa meille ja olkoon meille armollinen. Herra kääntäköön kasvonsa meidän puoleemme ja antakoon meille rauhan.

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Amen.

HUONEENTAULU.

Muutamia Pyhän Raamatun lauseita, joissa itse kullekin neuvotaan hänen virkansa ja palvelustyönsä velvollisuuksissa

Sananpalvelijoille.

Ottakaa siis itsestänne vaari ja kaikesta laumasta, johon Pyhä Henki on teidät pannut kaitsijoiksi, paimentamaan Herran seurakuntaa; jonka hän omalla verellänsä on itselleen ansainnut. Ap.t. 20:28.

Seurakunnan kaitsijan tulee olla nuhteeton, yhden vaimon mies, raitis, maltillinen, säädyllinen, vieraanvarainen, taitava opettamaan, ei juomari, ei tappelija, vaan lempeä, ei riitaisa, ei rahanahne, vaan sellainen, joka oman kotinsa hyvin hallitsee ja kaikella kunniallisuudella pitää lapsensa kuuliaisina; älköön hän olko äskenkääntynyt. Hänen tulee pysyä kiinni opinmukaisessa, luotettavassa sanassa, että olisi kykenevä sekä neuvomaan terveellä opilla että kumoamaan vastaansanojain väitteet. 1 Tim. 3:2–4, 6 ja Tiit. 1: 9.

Sanankuulijoille.

Muistakaa johtajianne, jotka ovat puhuneet teille Jumalan sanaa; katsokaa, kuinka heidän vaelluksensa on päättynyt, ja seuratkaa heidän uskoansa, Hebr. 13:7.

Herra on säätänyt, että evankeliumin julistajain tulee saada evankeliumista elatuksensa. 1 Kor. 9:14.

Jolle sanaa opetetaan, se jakakoon kaikkea hyvää opettajallensa. Gal. 6: 6.

Vanhimpia, jotka seurakuntaa hyvin hoitavat, pidettäköön kahdenkertaisen kunnian ansainneina, varsinkin niitä, jotka sanassa ja opetuksessa työtä tekevät. Sillä Raamattu sanoo: "Älä sido puivan härän suuta", ja: "Työmies on palkkansa ansainnut". 1 Tim. 5:17, 18.

Olkaa kuuliaiset johtajillenne ja tottelevaiset, sillä, he valvovat teidän sielujanne niinkuin ne, joiden on tehtävä tili, että he voisivat tehdä sitä ilolla eikä huokailten; sillä se ei ole teille hyödyllistä. Hebr. 13:17.

Esivallasta.

Jokainen olkoon alamainen sille esivallalle, jonka vallan alla hän. on. Sillä ei ole esivaltaa muutoin kuin Jumalalta; ne, jotka ovat, ovat Jumalan asettamat. Sentähden, joka asettuu esivaltaa vastaan, se nousee Jumalan säättämystä Vastaan; mutta jotka nousevat vastaan, tuottavat itsellensä tuomion. Sillä hallitusmiehet eivät ole niiden pelkona, jotka tekevät hyvää, vaan niiden, jotka tekevät pahaa. Jos siis tahdot olla esivaltaa pelkäämättä, niin tee sitä, mikä hyvää on, ja sinä saat siitä kiitoksen; sillä se on Jumalan palvelija, sinulle hyväksi Mutta jos pahaa teet, niin pelkää; sillä se ei miekkaa turhaan, kanna, koska se on Jumalan palvelija, kostaja sen rankaisemiseksi, joka pahaa tekee. Room. 13:1–4.

Alamaisille.

Antakaa keisarille, mikä keisarin on, ja Jumalalle, mikä Jumalan on. Matt. 22:21.

Tulee olla alamainen; ei ainoastaan rangaistuksen tähden, vaan myös omantunnon tähden. Sentähdenhän te verojakin maksatte. Sillä he ovat Jumalan palvelusmiehiä, ahkeroiden virassansa juuri sitä varten. Antakaa kaikille, mitä annettava on; kenelle vero, sille vero, kenelle tulli, sille tulli, kenelle pelko, sille pelko, kenelle kunnia, sille kunnia. Room. 13: 5–7.

Minä kehoitan siis ennen kaikkea anomaan, rukoilemaan, pitämään esirukouksia ja kiittämään kaikkien ihmisten puolesta, kuningasten ja kaiken esivallan puolesta, että saisimme viettää rauhallista ja hiljaista elämää kaikessa jumalisuudessa ja kunniallisuudessa. 1 Tim. 2: 1,2.

Muistuta heitä olemaan hallituksille ja esivalloille alamaiset, kuuliaiset. Tiit. 3: 1.

Olkaa alamaiset kaikelle inhimilliselle järjestykselle Herran tähden, niin hyvin kuninkaalle, joka on ylin, kuin käskynhaltijoille, jotka hän on lähettänyt pahaan tekeville rangaistukseksi, mutta hyvää tekeville kiitokseksi. 1 Piet. 2:13,14.

Aviomiehille.

Miehet, rakastakaa vaimojanne, niinkuin Kristuskin, rakasti seurakuntaa ja antoi itsensä alttiiksi sen edestä, että hän sen pyhittäisi. Samalla tavoin tulee myös miesten rakastaa vaimojansa niinkuin omia ruumiitaan; joka rakastaa vaimoansa, hän rakastaa itseänsä. Sillä eihän kukaan koskaan ole vihannut

omaa lihaansa, vaan hän ravitsee ja vaalii sitä, niinkuin Kristuskin seurakuntaa. Ef. 5: 25, 26, 28, 29.

Te miehet, eläkää taidollisesti kukin vaimonne kanssa, niinkuin heikomman astian kanssa, ja osoittakaa heille kunnioitusta, koska he ovat elämän armon perillisiä niinkuin tekin; etteivät teidän rukouksenne estyisi. 1 Piet. 3: 7.

Miehet, rakastakaa vaimojanne, älkääkä olko heitä kohtaan katkerat. Kol. 3:19.

Aviovaimoille.

Te vaimot, olkaa alamaiset miehille; niin oli Saara kuuliainen Aabrahamille, kutsuen häntä herraksi; ja hänen lapsikseen te olette tulleet, kun teette sitä, mikä hyvää on, ettekä anna minkään itseänne peljättää. 1 Piet. 3:1, 6.

Vaimot, olkaa omille miehille alamaiset niinkuin Herralle; sillä mies on vaimon pää, niinkuin myös Kristus on seurakunnan pää, hän, ruumiin vapahtaja. Mutta niinkuin seurakunta on Kristukselle alamainen, niin olkoot vaimotkin miehillensä kaikessa alamaiset. Ef. 5: 22–24.

Miehesi on sinua vallitseva. 1 Moos. 3:16.

Vanhemmille.

Te isät, älkää kiihoittako lapsianne vihaan, vaan kasvattakaa heitä Herran kurissa ja nuhteessa. Ef. 6: 4.

Joka viettelee yhden näistä pienistä, jotka uskovat minuun, sen olisi parempi, että myllynkivi ripustettaisiin hänen kaulaansa ja hänet upotettaisiin meren syvyyteen. Matt. 18: 6.

Jumala, asetti todistuksen Jaakobiin, hän sääti Israeliin lain ja käskei meidän isiemme julistaa ne lapsillensa, että jälkipolvi saisi ne tietää, saisivat tietää vastedes syntyvät lapset, ja nekin nousisivat ja kertoisivat niistä lapsillensa. Ps. 78: 5, 6.

Lapsille.

Lapset, olkaa vanhemmillenne kuuliaiset Herrassa, sillä se on oikein. "Kunnioita isääsi ja äitiäsi" – tämä on ensimmäinen käsky, jota seuraa lupaus – "että menestyisit ja kauan eläisit maan päällä". Ef. 6: 1–3.

Lapset, olkaa vanhemmillenne kuuliaiset kaikessa, sillä se on otollista Herrassa. Kol. 3: 20.

Palvelijoille.

Palvelijat, olkaa kuuliaiset maallisille isännillenne, pelossa ja vavistuksessa, sydämenne yksinkertaisuudessa, niinkuin Kristukselle, ei silmänpalvelijoina, ihmisille mieliksi, vaan Kristuksen palvelijoina, sydämestänne tehden, mitä Jumala tahtoo, hyvällä mielellä palvelen, niinkuin palvelisitte Herraa ettekä ihmisiä, tietäen,

että mitä hyvää kukin tekee, sen hän saa takaisin Herralta, olkoonpa orja tai vapaa. Ef. 6: 5–8.

Palvelijat, olkaa kaikella pelolla isännillenne alamaiset, ei ainoastaan hyvälle ja lempeille, vaan nurjillekin. 1 Piet. 2:18.

Isännille ja emännille.

Isännät, tehkää palvelijoillenne, mitä oikeus ja kohtuus vaatii, sillä te tiedätte, että teilläkin on Herra taivaassa. Kol. 4: 1.

Te isännät, tehkää samoin palvelijoille, jättäkää pois uhkaileminen; sillä tiedättehän, että sekä- heidän että teidän Herranne on taivaissa ja ettei hän katso henkilöön. Ef. 6: 9.

Älä tee lähimmäisesi vääryyttä äläkä ota mitään väkisin. Päivämiehesi palkka älköön olko sinun takanasi huomiseen asti. 3 Moos. 19: 13.

Älä tee vääryyttä kurjalle ja köyhälle palkkalaiselle; maksa hänelle hänen palkkansa samana päivänä, ennenkuin aurinko laskee. 5 Moos. 24: 14, 15.

Nuorisolle.

Te nuoremmat, olkaa vanhemmille alamaiset ja pukeutukaa kaikki keskinäiseen nöyryyteen, sillä "Jumala ori ylpeitä vastaan, mutta nöyrille hän antaa armon". Nöyrtykää siis Jumalan väkevän käden alle, että hän ajallansa teidät korottaisi. 1 Piet. 5:5, 6.

Leskille.

Oikea leski ja yksinäiseksi jäänyt panee toivonsa Jumalaan ja anoo ja rukoilee alinomaa, yötä päivää; mutta hekumoitseva on jo eläessään kuollut. 1 Tim. 5: 5, 6.

Naimattomille ja leskille minä taas sanon: heille on hyvä, jos pysyvät sellaisina kuin minäkin; mutta jos eivät voi itseään hillitä, niin menkööt naimisiin; sillä parempi on naida kuin palaa. 1 Kor. 7:8, 9.

Vanhat naiset olkoot käytöksessään niinkuin pyhien sopii, ei panettelijoita, ei paljon viinin orjia, vaan hyvään neuvoja, voidakseen ohjata nuoria vaimoja rakastamaan miehiänsä ja lapsiansa, olemaan siveitä; puhtaita, kotinsa hoitajia, hyviä,

miehilleen alamaisia, ettei Jumalan sana pilkatuksi tulisi. Tiit. 2: 3–5.

Kaikille yhteisesti.

Kaikki, mitä te tahdotte ihmisten teille tekevän, tehkää myös te samoin heille; sillä tämä on laki ja profeetat. Matt. 7: 12.

"Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi." Rakkaus ei tee lähimmäiselle mitään pahaa., Sentähden on rakkaus lain täyttämys. Room. 13: 9, 10.

Olkoon rakkaus vilpitön, kammokaa pahaa, riippukaa hyvässä kiinni. Olkaa veljellisessä rakkaudessa helläsydämiset toisianne kohtaan; toinen toisenne kunnioittamisessa . kilpaillkaa keskenänne. Room. 12: 9, 10.

Minä kehoitan siis ennen kaikkea anomaan, rukoilemaan, pitämään esirukouksia ja kiittämään kaikkien ihmisten puolesta. 1 Tim. 2:1.

KRISTINOPPI

LYHYESTI ESITETTYNÄ

*Hyväksytty Suomen kuudennessatoista varsinaisessa
Kirkolliskokouksessa vuonna 1948.*

ENSIMMÄINEN LUKU.

JUMALAN ILMOITUS.

1. ELÄMÄMME KALLEIN ASIA.

Jumala on luonut ihmisen elämään hänen yhteydessään. Sentähden ihmissydän saa rauhan vain Jumalassa.

Jumalan ja Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen tunteminen ja Jumalan lapseksi pääseminen on elämämme kallein asia.

Tietäkää, että Herra on Jumala. Hän on meidät tehnyt, ja hänen me olemme. Ps. 100: 3.

Mitä se hyödyttää ihmistä, vaikka hän voittaisi omaksensa koko maailman, mutta saisi sielullensa vahingon? Matt. 16: 26.

2. SALATTU JUMALA.

Jumala on salattu. Emme voi nähdä häntä silmillämme emmekä ymmärtää ajatuksellamme.

Totisesti, sinä olet salattu Jumala. Jes. 45: 15.

Jumala asuu valkeudessa, mihin ei kukaan taida tulla; yksikään ihminen ei ole häntä nähnyt eikä voi nähdä. 1 Tim. 6:16.

3. JUMALA LÄHESTYY MEITÄ.

Voimme oppia tuntemaan Jumalan vain siten, että hän ilmoittaa itsensä meille. Rakkaudessaan Jumala lähestyy meitä ja vetää meitä puoleensa.

lankaikkisella rakkaudella minä olen sinua rakastanut, sentähden minä olen vetänyt sinua puoleeni armosta. Jer. 31: 3.

Jos joku tahtoo tehdä hänen tahtonsa, tulee hän tuntemaan, onko tämä oppi Jumalasta, vai puhunko minä omiani. Joh. 7: 17.

4. MITEN JUMALA ILMOITTAÄ ITSENSÄ.

Jumala kohtaa meidät luonnossa, elämämme kohtaloissa ja kansojen vaiheissa. Hän puhuu meille omassatunnossamme. Mutta erityisesti Jumala ilmaisee itsensä meille Pyhässä Raamatussa ja Vapahtajassamme Jeesuksessa Kristuksessa.

Taivaat julistavat Jumalan kunniaa, taivaanvahvuus ilmoittaa hänen kättensä tekoja. Ps. 19: 2.

Kertomus Joosefista: 1 Moos. 37:39–45.

Hän on säätänyt heille määrätyt ajat ja heidän asumisensa rajat, että he etsisivät Jumalaa. Ap.t. 17: 26–27.

Sittenkuin Jumala muinoin monesti ja monella tapaa oli puhunut isille profeettain kautta, on hän näinä viimeisinä päivinä puhunut meille Pojan kautta, joka on hänen kirkkautensa säteily ja hänen olemuksensa kuva. Hebr. 1: 1–3.

5. PYHÄ RAAMATTU.

Pyhä Raamattu on Jumalan sana, jonka pyhät Jumalan ihmiset ovat kirjoittaneet Pyhän Hengen vaikutuksesta.

Pyhän Hengen johtamina ihmiset ovat puhuneet sen, minkä saivat Jumalalta. 2 Piet. 1: 21.

Jokainen kirjoitus, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta, on myös hyödyllinen opetuksesi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa. 2 Tim. 3: 16.

6. RAAMATTU JA SEURAKUNNAN TUNNUSTUS.

Raamattu on kristillisen uskon ja elämän korkein ohje.

Kirkon historian tärkeinä aikoina on syntynyt tunnustuksia tarkemmin selittämään ja suojaamaan kristillistä uskoa. Vanhin niistä on Apostolinen uskontunnustus.

Pysy sinä siinä, minkä olet oppinut ja mistä olet varma, koska tiedät, keiltä olet sen oppinut. 2 Tim. 3; 14.

Vähän Katekismuksen toinen pääkappale.

7. RAAMATUN SANOMA.

Pyhän Raamatun pääsisällisyys on sanoma Jeesuksesta Kristuksesta ja pelastuksesta, jonka hän on valmistanut.

Nämä ovat kirjoitetut, että te uskoisitte, että Jeesus on Kristus, Jumalan Poika, ja että teillä uskon kautta olisi elämä hänen nimessänsä. Joh. 20: 31.

Kristus on Raamatun Herra ja Kuningas. Martti Luther.

8. RAAMATUN LUKEMINEN.

Meidän tulee lukea Raamattua siten, että rukoillen etsimme siitä elävää Jumalaa ja olemme kuuliaisia hänen äänellensä, kun hän puhuu meille sanassansa.

Puhu, Herra; palvelijasi kuulee. 1 Sam. 3: 9.

Etsikää Herraa silloin, kun hänet löytää voidaan; huutakaa häntä avuksi, kun hän läsnä on. Jes. 55: 6.

Minä katson sen puoleen, joka on nöyrä, jolla on särjetty henki ja arka tunto minun sanani edessä. Jes. 66: 2.

*Auta, että ahkerasti
tutkin sanaas kallista,
elämäni loppuun asti
pysyn siinä vahvana.
Uskoani kasvata,
voimallasi vahvista.*

Virsi 163: 6.

TOINEN LUKU

ISÄ JUMALA JA HÄNEN TYÖNSÄ.

9. KAIKKIVALTIAS JUMALA.

Jumala on Henki.

Jumala on kaikkivaltias pyhä Herra, joka asuu taivaan kirkkaudessa, mutta rakkaudessaan on samalla lähellä meitä.

Jumala on Henki; ja jotka häntä rukoilevat, niiden tulee rukoilla hengessä ja totuudessa. Joh. 4: 24.

Minä olen Jumala, Kaikkivaltias; vaella minun edessäni ja ole nuhteeton. 1 Moos. 17:1.

Pyhä, pyhä, pyhä Herra Sebaot; kaikki maa on täynnä hänen kunniaansa. Jes. 6: 3.

Minne minä voisin mennä, kussa ei sinun Henkesi olisi, minne paeta sinun kasvojesi edestä? Ps. 139: 7.

Joka ei rakasta, se ei tunne Jumalaa, sillä Jumala on rakkaus. 1 Joh.4: 8.

10. LUOJA.

Jumala on sanallansa luonut kaiken, mikä on olemassa, sekä näkyväisen että näkymättömän maailman. Näkymättömään maailmaan kuuluvat enkelit.

Uskon kautta me ymmärrämme, että maailma on rakennettu Jumalan sanalla, niin että se, mikä nähdään, ei ole syntynyt näkyväisestä. Hebr. 11:3.

Me olemme savi, ja sinä olet meidän valajamme, kaikki me olemme sinun kättesi tekoa. Jes. 64: 8.

Hänessä luotiin kaikki, mikä taivaissa ja mikä maan päällä on, näkyväiset ja näkymättömät, olkoot ne valtaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai valtoja, kaikki on luotu hänen kauttansa ja häneen. Kol. 1: 16.

11. TAIVAALLINEN ISÄ.

Jumalaa sanomme Isäksi sen tähden, että hän on kaiken luonut ja ylläpitää sen, mutta erittäin siksi, että hän Jeesuksessa Kristuksessa ottaa meidät lapsikseen.

Minä notkistan polveni Isän edessä, josta kaikki, niillä isä on, taivaissa ja maan päällä, saa nimensä. Ef. 3: 14–15.

Lutherin selitys ensimmäiseen uskonkappaleeseen.

12. JUMALA YLLÄPITÄÄ KAIKKI.

Kaikki luodut saavat Jumalalta tarpeensa. Hänen kätensä kannattaa kaikkea, mikä on olemassa. Näin hän ylläpitää maailman.

Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä eivätkä leikkaa eivätkä kokoa aittoihin, ja teidän taivaallinen Isänne ruokkii ne. Matt. 6: 26.

Kaikkien silmät vartioitsevat sinua, ja sinä annat heille heidän ruokansa ajallaan. Sinä avaat kätesi ja ravitset suosiollasi kaikki, jotka elävät. Ps. 145: 15–16.

Nostakaa silmänne korkeuteen ja katsokaa: kuka on nämä luonut? Hän, joka johdattaa esiin niitten joukot täysilukuisina, joka nimeltä kutsuu ne kaikki; suuri on hänen voimansa ja valtainen hänen väkensä: ei yksikään jää häneltä pois. Jes. 40: 26.

13. JUMALA JOHTAA KAIKKI.

Jumala johtaa vanhurskaudessaan ja rakkaudessaan maailman ja kansojen kohtaloita samoin kuin yksityisten ihmisten vaihteita.

Maailmassa on paljon kärsimystä ja tuskaa. Jumalan tiet ovat tutkimattomat. Usein kärsimys on synnin seuralista, mutta silloinkaan se ei voi tehdä tyhjäksi Jumalan johdatusta.

Herra on hyvä paimen: Ps. 29

Herra on vanhurskas kaikissa teissään ja armollinen kaikissa teoissaan. Ps. 145:17.

Minä johdatan heitä, kun he kulkevat rukoillen. Jer. 31: 9

14. IHMINEN.

Jumala loi ihmisen maan tomusta ja antoi hänelle kuolemattoman hengen.

Herra Jumala teki maan tomusta ihmisen ja puhalsi hänen sieraimiinsa elämän hengen, ja niin ihmisestä tuli elävä sielu. 1 Moos. 2: 7.

Kaikin hän on tehnyt kauniisti aikansa, myös iankaikkisuuden hän on pannut heidän sydämeensä. Saarn. 3; 11.

15. IHMINEN, JUMALAN KUVA.

Ihminen on ainoa olento maailmassa, joka voi kuulla Jumalan äänen, turvautua häneen, rakastaa ja palvella häntä. Tämä johtuu siitä, että ihminen on luotu Jumalan kuvaksi.

Jumala loi ihmisen omaksi kuvaksensa, Jumalan kuvaksi hän hänet loi. 1 Moos. 1:27.

16. OMATUNTO.

Omassatunnossamme puhuu Jumalan ääni. Omatunto valvoo mielialaamme ja vaatii meitä tekemään, minkä tiedämme oikeaksi, mutta kieltää meitä tekemästä, minkä tiedämme vääräksi. Kristitylle Jumala on sanassaan ilmoittanut, mikä on oikeaa ja mikä väärää.

Omantunnon toiminta osoittaa meille, että joka hetki olemme Jumalan kasvojen edessä.

Sentähden minä myös ahkeroin, että minulla aina olisi loukkaamaton omatunto Jumalan ja ihmisten edessä. Ap.t. 24: 16.

On väärin ja turmiollista toimia omaatuntoaan vastaan. Martti Luther Wormsin valtiopäivillä.

17. IHMINEN JA LUONTO.

Jumala teki kaiken hyväksi ja määräsi kaikki luodut palvelemaan hänen tarkoituksiaan. Ihmiselle hän antoi tehtäväksi viljellä ja varjella luomakuntaa.

Sinä teit hänestä lähes jumal'olennon, sinä seppelöitsit hänet kunnialla ja kirkkaudella; panit hänet hallitsemaan kättesi tekoja, asetit kaikki hänen jalkainsa alle. Ps. 8: 6–7.

Virsi 417: 6.

18. JUMALAN PYHÄ TAHTO.

Jumala, joka on meidät luonut, on käskenyt meitä elämässämme noudattamaan hänen tahtoaan. Pyhän tahtonsa Jumala on ilmoittanut meille laissa:

Minä olen Herra, sinun Jumalasi. Älä pidä muita jumalia.

Älä turhaan lausu Herran, sinun Jumalasi nimeä, sillä Herra ei jätä rankaisematta sitä, joka hänen nimensä turhaan lausuu.

Muista pyhittää lepopäivä.

Kunnioita isääsi ja äitiäsi.

Älä tapa.

Älä tee huorin.

Älä varasta.

Älä sano väärää todistusta lähimmäisestäsä.

Älä himoitse lähimmäisesi huonetta.

Älä himoitse lähimmäisesi aviopuolisoa, palvelijoita, karjaa äläkään mitään, mikä on hänen omaansa.

Vähän Katekismuksen ensimmäinen pääkappale.

19. LAIN VAATIMUS.

Jumalan laki vaatii meiltä totuutta, vanhurskautta ja puhtautta ajatuksissa, sanoissa ja teoissa. Ennen kaikkea laki käskää meitä rakastamaan Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistämme niinkuin itseämme.

Hän on ilmoittanut sinulle, ihminen, mikä hyvä on; ja mitä muuta Herra sinulta vaatii, kuin että teet sitä, mikä oikein on, rakastat laupeutta ja vaellat nöyrästi Jumalasi edessä? Miika 6: 8.

"Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, kaikesta sydämestäsi ja kaikesta sielustasi ja kaikesta mielestäsi." Tämä on suurin ja ensimmäinen käsky. Toinen, tämän vertainen, on: "Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi". Näissä kahdessa käskyssä riippuu kaikki laki ja profeetat. Matt. 22: 37–40.

20. JUMALAN LAKI ON ELÄMÄN OMA LAKI.

Jumalan laki tahtoo suojella Jumalan luomaa elämää ja kaikkea, mikä siinä on pyhää ja kallista. Jos ihminen rikkoo Jumalan lakia, hän tuottaa vahingon elämälleen. Jos hän noudattaa tätä lakia, hän saa siitä siunauksen.

Atuas se mies, joka ei vaella jumalattomain neuvossa eikä astu syntisten teitä eikä istu, kussa pilkkaajat istuvat, vaan rakastaa Herran lakia ja tutkistelee hänen lakiansa päivät ja yöt! Ps. 1: 1–2.

*Tulkaa, kumartukaamme ja polvistukaamme,
polvillemme langetkaamme
Herran, meidän Luojamme, eteen.
Sillä hän on meidän Jumalamme,
ja me olemme kansa, jota hän paimentaa,
lauma, jota hänen kätensä kaitsee.*

Ps. 95: 6–7.

KOLMAS LUKU

SYNTI.

21. IHMINEN ILMAN JUMALAA.

Luonnollisessa tilassaan ihminen on vailla todellista onnea. Hän on rauhaton ja tyytymätön elämäänsä. Tämä johtuu siitä, että ihminen on luopunut Jumalasta ja langennut syntiin.

Jumalattomilla ei ole, rauhaa, sanoo Herra. Jes. 48: 22.

Jumalattomat pakenevat, vaikka ei kenkään aja takaa. Sananl. 28: 1.

Syntiinlankeemus: 1 Moos. 3:1–19.

22. JUMALAN KUVA TURMELTUNUT.

Syntiinlankeemuksessa Jumalan kuva ihmisessä turmeltui. Ihminen mieltyi pahaan. Hänellä ei enää ole halua eikä voimaa hyvään. Hän ei rakasta Jumalaa, vaan itseään ja maailmaa.

Tämä jumalanvastainen taipumus kulkee perintönä koko ihmissuvussa, ja sitä sanotaan perisynniksi. Tästä sisäisestä turmeluksesta johtuvat pahat ajatukset, puheet ja teot, joita sanotaan tekosynneiksi.

Ei ole ketään vanhurskasta, ei ainoatakaan, ei ole ketään ymmärtävää, ei ketään, joka etsii Jumalaa; kaikki ovat poikenneet pois, kaikki tyynni kelvottomiksi käyneet; ei ole ketään, joka tekee sitä, mikä hyvä on, ei yhden yhtäkään. Room. 3: 10–12.

Sydämeistä lähtevät pahat ajatukset, murhat, aviorikokset, haureudet, varkaudet, väärät todistukset, jumalanpilkkaukset. Matt. 15: 19.

Minä vaivainen syntinen ihminen, joka olen syntynyt syntisestä sukukunnasta. Kirkkokäsikirja.

23. SYNTI.

Synti on sydämen luopumista Jumalasta.

Kun ihminen antaa ruumiillisten himojen hallita itseänsä, hänen syntinsä on aistillisuutta. Kun ihminen rakastaa maailmaa ja sen aarteita enemmän kuin Jumalaa, hänen syntinsä on maailmallisuutta. Kun ihminen kaikessa etsii omaa etuansa, hänen syntinsä on itsekkyyttä. Kun ihminen ihailee ja korottaa itseään ja haluaa tulla toimeen vain oman itsensä varassa, hänen syntinsä on ylpeyttä.

Synnissä on aina epäuskoa. Lopulta epäusko johtaa kapinaan Jumalaa vastaan. Silloin ihminen haluaa tulla kokonaan riippumattomaksi Jumalasta ja kieltää hänelle tulevan kunnian.

Älkää rakaltako maailmaa älkääkään sitä, mikä maailmassa on. Jos joku maailmaa rakastaa, niin Isän rakkaus ei ole hänessä. 1 Joh. 2:15.

Lihan mieli on vihollisuus Jumalaa vastaan. Room. 8: 7.

Ihminen ei voi muuta kuin etsiä omaansa ja rakastaa itseänsä yli kaiken. Martti Luther.

Turmeltunut ihminen: Room. 1: 18–25.

24. SYNIN AJALLISET SEURAUKSET.

Synti jatkuvasti turmelee ihmisen sielua ja ruumista.

Ihmisen järki sokaistuu, ja hänen tahtonsa suuntautuu pahaan. Tyhjyys ja levottomuus kuluttavat hänen voimaansa. Synti erottaa hänet ihmisistä ja tuo hänelle kärsimystä. Jatkuva synnin

harjoittaminen tekee ihmisen synnin orjaksi; hänen omatuntonsa paatuu.

Synti synnyttää myös vihaa ja kateutta, riitaa ja väkivaltaa. Siten se levittää turmelusta ja onnettomuutta yhteiselämään.

Ilman toivoa ja ilman Jumalaa maailmassa. Ef. 2: 12.

Jokainen, joka tekee syntiä, on synnin orja. Joh. 8: 34.

Pysy erilläsi epäpyhistä ja tyhjästä puheista, sillä niiden puhujat menevät yhä pitemmälle jumalattomuudessa, ja heidän puheensa jäytää ympäristöään niinkuin syöpä. 2 Tim. 2: 16–17.

Syntiä on se, mikä erottaa minut Jumalasta ja lähimmäisestä. Martti Luther.

25. KUOLEMA JA KATOAVAISSUUS.

Synnin mukana on ihmiskuntaan tunkeutunut kuolema, joka siinä lakkaamatta tuhoaa elämää. Ihmisen synnin tähden on luomakuntakin joutunut katoavaisuuden orjuuteen, josta se ikävöi vapauteen.

Niinkuin yhden ihmisen kautta synti tuli maailmaan, ja synnin kautta kuolema, niin kuolema on tullut kaikkien ihmisten osaksi, koska kaikki ovat syntiä tehneet. Room. 5: 12.

Synnin palkka on kuolema. Room. 6: 23.

Luomakunnan harras ikävöitseminen odottaa Jumalan lasten ilmestymistä. Sillä luomakunta on alistettu katoavaisuuden alle – kuitenkin toivon varaan, koska itse luomakuntakin on tuleva vapautetuksi turmeluksen orjuudesta Jumalan lasten kirkkauden vapauteen. Room. 8: 19–21.

26. PIMEYDEN VALLAT.

Maailmassa on vaikuttamassa pahoja valtoja, jotka taistelevat Jumalaa vastaan ja turmelevat hänen työtänsä. Näitä ovat synti, kuolema ja perkele.

Meillä ei ole taistelu verta ja lihaa vastaan, vaan hallituksia vastaan, valtoja vastaan, tässä pimeydessä hallitsevia maailmanvaltiaita vastaan, pahuuden henkiolentoja vastaan taivaan avaruuksissa. Ef. 6: 12.

27. JUMALAN VIHA.

Syntiin langenneen ihmisen kauhistavin onnettomuus on, että hän on Jumalan pyhän vihan alainen. Jos ihminen jää Jumalan vihan alaiseksi, hän joutuu kadotukseen.

Jumalan viha ilmestyy taivaasta kaikkea ihmisten jumalattomuutta ja vääryyttä vastaan. Room. 1: 18.

Kovuudellasi ja sydämesi katumattomuudella sinä kartutat päällesi vihaa vihan ja Jumalan vanhurskaan tuomion ilmestymisen päiväksi. Room. 2: 5.

Heidän loppunsa on kadotus. Fil. 3: 19.

Silloin Jumala eniten vihastuu, kun hän ei ensinkään vihastu, vaan sallii jumalattomien kulkea sydämensä halujen mukaan, kasvaa ja edistyy, eikä tuhoa heitä. Martti Luther.

28. PELASTUKSEN KAIPUU.

Kun Jumalan sana osoittaa ihmiselle, että hän on luopunut Jumalasta, hän tuntee omassatunnossaan syyllisyytensä. Hän on täydellisesti avuton itse parantamaan tilaansa. Jumala herättää hänessä pelastuksen kaipuun.

Samalla tavoin synnin painama ihmiskunta kokonaisuudessaan tarvitsee pelastusta.

Tämän pelastuksen Jumala on antanut meille Jeesuksessa Kristuksessa.

Minä viheliäinen ihminen, kuka pelastaa minut tästä kuoleman ruumiista? Room. 7: 24.

*Sua syvyydestä avuksi
mä huudan, Jumalani.
Ah, ota korviis huutoni
ja auta sieluani.
Jos syntejä sä muistelet
ja luet syyksi vääryydet,
ken kestää edessäsi?*

Virsi 290: 1.

NELJÄS LUKU.

JEEBUS KRISTUS, JUMALAN POIKA, VAPAHTAJA.

29. AJAN TÄYTTYMINEN.

Pitkien aikojen kuluessa Jumala valmisti ihmiskuntaa vastaanottamaan Vapahtajaa. Kun aika oli täyttynyt, Jumala lähetti Poikansa maailman Vapahtajaksi. Evankeliumit kertovat meille ilosanoman hänen elämästään ja työstään.

Kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa. Gal. 4: 4.

Niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä. Joh. 3:16.

Jouluevankeliumi: Luuk. 2:1–20.

30. JEEBUS IHMISENÄ.

Jeesus syntyi ja kasvoi, tunsii väsymystä ja nälkää, iloa ja surua. Kaikessa hän oli meidän kaltaisemme ihminen, kuitenkin ilman syntiä.

Jeesus varttui viisaudessa ja iässä ja armossa Jumalan ja ihmisten edessä. Luuk. 2:52.

Kun Jeesus oli matkasta väsynyt, istui hän lähteen reunalle. Joh. 4:6.

Jeesus itki. Joh. 11: 35.

Kanaan häät: Joh. 2:1–11.

Kuka teistä voi näyttää minut syyppäiksi syntiin? Joh. 8:46.

31. JEEBUS HENKILÖNÄ.

Jeesus iloitsi Isänsä luomistyön suuruudesta, ja hän murehti nähdessään kärsimystä ja pahaa. Jeesus tiesi, että Jumala itse oli antanut hänelle hänen tehtävänsä. Siksi hän oli peloton ja opetti niinkuin se, jolla on valta. Jeesus rakasti kansaansa ja sen pyhää perintöä. Samalla hän oli täydellisesti riippumaton ihmisistä.

Mitä te murehditte vaatteista? Katselkaa kedon kukkia, kuinka ne kasvavat; eivät ne työtä tee eivätkä kehää. Kuitenkin minä sanon teille: ei Salomo kaikessa loistossansa ollut niin vaatetettu kuin yksi niistä. Matt. 6: 28–29.

Nähdessään kansanjoukot hänen tuli sääli, kun he olivat nääntyneet ja hyljätyt niinkuin lampaat, joilla ei ole paimenta. Matt. 9: 36.

Minun ruokani on se, että minä teen lähettäjäni tahdon ja täytän hänen tekonsa. Jo/t. 4: 34.

Hän opetti heitä niinkuin se, jolla valta on. Mark, 1: 22.

Hän meni tapansa mukaan sapatinpäivänä synagoogaan. Luuk. 4:16.

32. JEEBUSKSEN KUULIAISUUS.

Jeesus rukoili alati Isää, eli nöyränä hänen kasvojensa edessä ja oli kuuliainen hänen tahdolleen kuolemaan asti.

Ja varhain aamulla, kun vielä oli pimeä, hän nousi, lähti ulos ja meni autioon paikkaan; ja siellä hän rukoili. Mark. 1:35.

Ja hän vetäytyi heistä noin kivenheiton päähän, lasken-tui polvilleen ja rukoili sanoen: "Isä, jos sinä tahdot, niin , ota pois minulta tämä malja; älköön kuitenkaan tapahtuko minun tahtoni, vaan sinun". Luuk. 22 : 41–42.

Hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, hamaan ristin kuolemaan asti, Fil. 2:8,

33. JEESUKSEN AHDISTUKSET.

Kuuliaisena Isän tahdolle Jeesus joutui kärsimyksiin, kiusauksiin ja kuoleman hätään.

Silloin hän sanoi heille: "Minun sieluni on syvästi murheellinen, kuolemaan asti; olkaa tässä ja valvokaa minun kanssani". Matt. 26: 38.

Ja yhdeksännen hetken vaiheilla Jeesus huusi suurella äänellä sanoen: "Eeli, Eeli, lama sabaktani?" Se on: Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit? Matt. 27: 46.

Sillä ei meillä ole sellainen ylimmäinen pappi, joka ei voi sääliä meidän heikkouksiamme, vaan joka on ollut kaikessa kiusattu samalla lailla kuin mekin, kuitenkin ilman syntiä. Hebr. 4:15.

34. JEESUKSEN SANOMA.

Jeesus julisti iloista sanomaa siitä, että uusi aika oli hänessä koittanut ihmissuvulle. Jumalan valtakunta oli tullut lähelle.

Tämä valtakunta on iankaikkinen valtakunta ja samalla Jumalan herruutta ihmisten sydämessä ja elämässä. Täydellisyydessään Jumalan valtakunta ilmestyy, kun Kristus tulee kirkkaudessaan.

Tulta minä olen tullut heittämään maan päälle. Luuk. 12: 49.

Jeesus meni ja saarnasi Jumalan evankeliumia ja sanoi: "Aika on täyttynyt, ja Jumalan valtakunta on tullut lähelle; tehkää parannus ja uskokaa evankeliumi". Mark. 1:14–15.

Jumalan valtakunta on sisällisesti teissä. Luuk. 17: 21.

35. JEESUKSEN TOIMINTA.

Jeesus auttoi kärsiviä, paransi sairaita ja herätti kuolleita. Jumalan antamalla vallalla hän antoi syntejä anteeksi. Nämä teot olivat ilmauksia hänen rakkaudestaan. Samalla ne osoittivat, että Jumalan valtakunnan voimat jo olivat vaikuttamassa.

Päivä Jeesuksen elämästä: Mark. 1: 21–34.

Jeesus herättää Nainin lesken pojan: Luuki 7:11–17.

Jos minä Jumalan sormella ajan ulos riivaajia, niin onhan Jumalan valtakunta tullut teidän tyköenne. Luuk. 11:20.

Jeesus antaa anteeksi syntejä: Mark. 2:1–12.

Särjettyä ruokoa hän ei muserra, ja suitevaista kynttilänsydäntä hän. ei sammuta. Matt. 12:20.

36. JUMALAN ARMO.

Jeesus etsi yhteyteensä erityisesti sellaisia, joita pidettiin arvottomina ja syntisinä. Tämä lohdutti heitä, mutta loukkasi muita. Näin Jeesus osoitti Jumalan käsittämättömän rakkauden, joka etsii syntisiä ja tahtoo pelastaa heidät. Tätä rakkautta, joka tulee osaksemme ilman omaa ansiotamme, sanotaan armoksi.

En minä ole tullut kutsumaan vanhurskaita, vaan syntisiä. Matt. 9:13.

Publikaanien ja syntisten ystävä. Matt. 11:19.

Vertaus suurista illallisista: Luuk. 14:15–24.

Vertaus tuhlaajapojasta: Luuk. 15: 11–32.

37. JEEBUS KRISTUS.

Jeesus on täydellisesti ilmoittanut meille Jumalan tahdon ja hänen pelastustarkoituksensa. Jeesuksen ystävät nimittivät häntä opettajaksi ja profeetaksi. Mutta ennen kaikkea he uskoivat, että hän oli luvattu Messias. Hänessä ovat Vanhan Testamentin ennustukset toteutuneet. Itse hän käytti itsestään nimeä Ihmisen Poika. Se merkitsee pelastajaa ja hallitsijaa, jonka Jumala oli luvannut lähettää taivaasta.

Nimi Jeesus merkitsee Vapahtajaa. Kristus eli Messias merkitsee Voideltua.

Me olemme löytäneet sen, josta Mooses laissa ja profeetat ovat kirjoittaneet, Jeesuksen, Joosefin pojan, Nasaretista. Joh. 1: 45.

Profeetta Daniel näki yöllisessä näyssä, ja katso, taivaan pilvissä tuli Ihmisen Pojan kaltainen. Dan. 7:13.

Tästedes te saatte nähdä Ihmisen Pojan istuvan Voiman oikealla puolella ja tulevan taivaan pilvien päällä. Matt. 26: 64.

38. JUMALAN POIKA.

Jeesus todisti itsestään, että hänen suhteensa Isään on toisenlainen kuin kenenkään muun. Hän on Isän ainoa Poika, josta kirjoitukset todistavat, joka on ollut Isän luona ennen maailman perustamista ja jonka käteen Isä on antanut kaiken vallan taivaassa ja maan päällä.

Te tutkitte kirjoituksia, sillä teillä on mielestänne niissä iankaikkinen elämä, ja ne juuri todistavat minusta. Joh. 5:39.

Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän. Joh. 14: 9.

Minä ja Isä olemme yhtä. Joh. 10:30.

Jeesus sanoi: ”Isä, sinä olet rakastanut minua jo ennen maailman perustamista”. Joh. 17:24.

Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Matt. 28:18.

Me uskomme yhteen Herraan, Jeesukseen Kristukseen, Jumalan ainokaiseen Poikaan, joka ennen aikojen alkua on Isästä syntynyt, Jumala Jumalasta, valkeus valkeudesta, totinen Jumala totisesta Jumalasta, syntynyt eikä tehty; joka on Isän kanssa yhtä olemusta ja jonka kautta kaikki ovat tehdyt; joka meidän ihmisten tähden ja meidän autuutemme tähden astui alas taivaista ja otti miehuuden Pyhän Hengen kautta neitsyt Mariassa, ja tuli ihmiseksi. Nikealais-Konstantinopolilainen uskontunnustus.

39. SOVITUS JA LUNASTUS.

Uskollisena Isältä saamalleen tehtävälle Kristus vapaaehtoisesti vuodatti verensä ja antoi henkensä lunnaksi meidän edestämme. Kun Kristus syyttömänä kärsi ristillä, hän kantoi sen syyllisyyden ja rangaistuksen, jonka me olemme synneillämme ansainneet, ja sovitti näin Jumalan vihan. Hän voitti synnin, kuoleman ja perkeleen vallan. Kristuksen kärsimys ja kuolema on meidän syntiemme sovitus.

Minä olen täyttänyt sen työn, jonka sinä annoit mintin tehtäväkseni. Joh. 17: 4.

Ei kukaan henkeäni minulta ota, vaan minä annan sen itsestäni. Joh. 10:18.

Hän on haavoitettu meidän rikkomustemme tähden, runneltu meidän pahain tekojemme tähden. Rangaistus oli hänen päällänsä, että meillä rauha olisi, ja hänen haavainsa kautta me olemme paratut. Jes. 53: 5.

Meidän vielä ollessamme heikot kuoli Kristus oikeaan aikaan jumalattomien edestä. Room. 5: 6.

Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa. 2 Kor. 5:19.

Hän riisui aseet hallituksilta ja valloilta ja asetti heidät julkisen häpeään alaisiksi; hän sai heistä hänen kauttaan voiton riemun. Koi, 2:15,

Ei Ihmisen Poika tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi monen edestä. Mark. 10: 45.

Katso, Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin! Joh. 1:29.

40. KRISTUKSEN KOROTTAMINEN.

Jumala herätti Kristuksen kuolleista ja korotti hänet taivaaseen. Näin Jumala vahvisti Kristuksen sovitustyön.

Kristuksen ylösnousemuksessa ovat iäisen elämän voimat murtautuneet meidän maailmaamme. Kristus on noussut kuolleista esikoisena kuoloon nukkuneista. Hän elää, ja hänen omansa saavat elää hänen kanssansa.

Nyt Kristus istuu Isän oikealla puolella ja rukoilee puolestamme. Hän on meidän elävä Herramme, joka tahtoo olla luonamme joka päivä; jota me palvelemme ja jonka me odotamme palaavan kirkkaudessaan.

Tämän Jeesuksen on Jumala herättänyt, minkä todistajia me kaikki olemme. Ap.t. 2:32.

Sentähden onkin Jumala hänet korkealle korottanut ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman, niin että kaikkien polvien pitää Jeesuksen nimeen notkistuman, sekä niitten, jotka taivaissa ovat, että niitten, jotka maan päällä ovat, ja niitten, jotka maan alla ovat, ja jokaisen kielen pitää tunnustaman Isän Jumalan kunniaksi, että Jeesus Kristus on Herra. Fil. 2: 9–11.

Koska minä elän, niin tekin saatte elää. Joh. 14:19.

Hänen pitää hallitseman siihen asti, kunnes hän on pannut kaikki viholliset jalkojensa alle. 1 Kot. 15: 25.

Kristus Jeesus on se, joka on kuollut, onpa vielä herätettykin, ja hän on Jumalan oikealla puolella, ja hän myös rukoilee meidän edestämme. Room. 8:34.

Älä pelkää! Minä olen ensimmäinen ja viimeinen, ja minä elän; ja minä olin kuollut, ja katso, minä elän aina ja iankaikkisesti, ja minulla on kuoleman ja tuonelan avaimet. Ilm. 1:17–18.

41. JEEBUS KRISTUS, MINUN HERRANI.

Kristuksen seurakunta uskoo ja tunnustaa:

Minä uskon, että Jeesus Kristus, totinen Jumala, Isästä iankaikkisuudessa syntynyt, ja myös totinen ihminen, syntynyt neitsyt Mariasta, on minun Herrani, joka on lunastanut minut, kadotetun ja tuomitun ihmisen, ostanut ja voittanut minut vapaaksi kaikista synneistä, kuole masta ja perkeleen vallasta, ei kullalla eikä hopealla, vaan pyhällä, kalliilla verellään ja viattomalla kärsimisellään ja kuolemallaan; että minä olisin hänen omansa ja eläisin hänen valtakunnassaan hänen alamaisenaan ja palvelisin häntä iankaikkisessa vanhurskaudessa, viattomuudessa ja autuudessa, niinkuin hän on noussut kuolleista, elää ja hallitsee iankaikkisesti. Tämä on varmasti totta.

Vähä Katekismus.

VIIDES LUKU.

PYHÄ HENKI JA KRISTUKSEN SEURAKUNTA.

42. PYHÄ HENKI.

Ollessaan viimeistä kertaa opetuslastensa keskuudessa Jeesus lupasi lähettää heille Pyhän Hengen opettamaan, johdattamaan ja lohduttamaan heitä. Tämä lupaus täytettiin helluntaina. Pyhä Henki yhdistää meidät ylösnousseeseen ja kirkastettuun Kristukseen.

Mutta Puolustaja, Pyhä Henki, jonka Isä on lähettävä minun nimessäni, hän opettaa teille kaikki ja muistuttaa teitä kaikesta, minkä minä olen teille sanonut. Joh. 14: 26.

Pyhän Hengen vuodattaminen: Ap.t. 2:1–4.

43. KOLMIYHTEINEN JUMALA.

Pyhä Henki on Isän Jumalan henki ja Jeesuksen Kristuksen henki. Jumala on ilmoittanut itsensä meille Isänä, Poikana ja Pyhänä Henkenä. Sen tähden sanomme Jumalaa kolmiyhteiseksi Jumalaksi.

Herran Jeesuksen Kristuksen armo ja Jumalan rakkaus ja Pyhän Hengen osallisuus olkoon kaikkien teidän kanssanne. 2 Kor. 13:13.

44. SEURAKUNTA, KRISTUKSEN RUUMIS.

Kristuksen työ maailmassa jatkuu hänen seurakunnassaan Pyhän Hengen työnä. Kristuksen seurakunnassa olemme elävässä yhteydessä Kristukseen ja toisiin kristittyihin. Sen tähden Raamattu nimittää seurakuntaa Kristuksen ruumiiksi.

Kaikki Jumala on asettanut Kristuksen jalkojen alle ja antanut hänet kaiken pääksi seurakunnalle, joka on hänen ruumiinsa. Ef. 1:22–23.

Minä olen viinipuu, te olette oksat. Joh. 15: 5.

Lutherin selitys kolmanteen uskonkappaleeseen.

45. SEURAKUNTA ON YKSI

Kristuksen seurakunta on yksi sentähden, että sillä on yksi Herra, yksi usko ja yksi kaste. Ulkonaisesti se täällä maan päällä esiintyy eri kirkkokunnissa ja paikallisseurakunnissa.

Yksi Herra, yksi usko, yksi kaste. Ef, 4: 5.

Niin me; vaikka meitä on monta, olemme yksi ruumis Kristuksessa, mutta itsekukin olemme toistemme jäseniä. Room. 12: 5.

46. SEURAKUNTA ON PYHÄ,

Seurakunta on pyhä, koska Kristuksen henki siinä vaikuttaa.

Kristus rakasti seurakuntaa ja antoi, itsensä alttiiksi sen edestä, että hän sen pyhittäisi. Ef. 5: 25–26.

47. SEURAKUNTA ON YHTEINEN.

Seurakunta, on yhteinen, koska Jumala tahtoo siihen koota kaikki kansat.

On oleva yksi lauma ja yksi paimen. Joh. 10:16.

Että he kaikki olisivat yhtä, niinkuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa. Joh. 17; 21.

Ei ole tässä juutalaista eikä kreikkalaista, ei ole orjaa eikä vapaata, ei ole miestä eikä naista; sillä kaikki te olette yhtä Kristuksessa Jeesuksessa. Gal. 3:28.

48. YHTEINEN KRISTILLINEN TUNNUSTUS SEURAKUNNASTA.

Minä uskon yhden, pyhän, yhteisen seurakunnan, pyhään yhteyden. Tähän tunnustukseen yhtyy koko kristikunta maan päällä.

Virsi 415: 9.

49. SEURAKUNNAN JÄSENET.

Kaikki kastetut on kasteessa otettu seurakunnan jäseniksi. Niitä jäseniä, jotka ovat vieraantuneet tai luopuneet Kristuksesta, Pyhä Henki tahtoo tehdä Kristuksen seurakunnan eläviksi jäseniksi.

Me olemme kaikki yhdessä Hengessä kastetut yhdeksi ruumiiksi. 1 Kor. 12: 13.

Viinitarhuri vastasi ja sanoi hänelle: "Herra, anna sen olla vielä tämä vuosi; sillä aikaa minä kuokin ja lannoitan maan sen ympärillä. Ehkä se ensi vuonna tekee hedelmää; mutta jos ei, niin hakkaa se pois." Luuk. 13:8–9.

Viinipuu ja oksat: Joh. 15:1–11.

50. TAISTELEVA JA RIEMUITSEVA SEURAKUNTA.

Kristuksen seurakunta on täällä maan päällä muukalainen, hajalla asuva ja taisteleva. Kristuksen tullessa se hänen kanssaan ilmestyy kirkastettuna ja riemuitsevana.

Uskossa nämä kaikki kuolivat eivätkä luvattua saavuttaneet, vaan kaukaa he olivat sen nähneet ja sitä. tervehtineet ja tunnustaneet olevansa vieraita ja muukalaisia maan päällä. Hebr. 11:13.

Tämän jälkeen minä näin, ja katso, oli suuri joukko, jota ei kukaan voinut lukea, kaikista kansanheimoista ja sukukunnista ja kansoista ja kielistä, ja ne seisoivat valtaistuimen edessä ja Karitsan edessä puettuina pitkiin valkeihin vaatteisiin, ja heillä oli palmut käsissään. Ilm. 7: 9.

51. KRISTITTYJEN HENGELLINEN PAPPEUS.

Kaikilla kristityillä on oikeus lähestyä Jumalaa Isänä. Heidän tehtävänä on myös rakkaudessa nuhdella ja lohduttaa toisiaan. Tässä merkityksessä he kaikki ovat pappeja.

Te olette "valittu suku, kuninkaallinen papisto, pyhä heimo". 1 Piet. 2: 9.

Miten on kohdeltava rikkovaa veljeä: Matt. 18: 15–18.

Hoivatkaa sentähden toinen toistanne, niinkuin Kristuskin on teidät hoivaansa ottanut Jumalan kunniaksi. Room. 15: 7.

52. ARMONVÄLINEET.

Pyhä Henki suorittaa työnsä seurakunnassa Jumalan sanan ja sakramenttien välityksellä. Sen vuoksi Jumalan sanaa ja sakramenteja sanotaan armonvälineiksi.

Sakramenteja ovat pyhä kaste ja Herran pyhä ehtoollinen.

Ei ihminen voi ottaa mitään, ellei hänelle anneta taivaasta. Joh. 3:27.

Ne sanat, jotka minä olen teille puhunut, ovat henki ja ovat elämä. Joh. 6: 63.

Joka syö minun lihani ja juo minun vereni, sillä on iankaikkinen elämä. Joh. 6: 54.

53. SEURAKUNNAN VIRAT.

Armonvälineiden hoitamiseksi Jumala on asettanut seurakuntaansa papin viran. Samoin Jumala on lähimmäisten henkilökohtaiseksi auttamiseksi ja palvelemiseksi asettanut seurakuntapalvelijan: diakonin ja diakonissan viran.

Ottakaa siis itsestänne vaari ja kaikesta laumasta, johon Pyhä Henki on teidät pannut kaitsijoiksi paimentamaan Herran seurakuntaa. Ap.t. 20: 28.

Varma on tämä sana: jos joku pyrkii seurakunnan kaitsijan virkaan, niin hän haluaa jaloon toimeen. 1 Tim. 3:1.

Niin pitääköön jokainen meitä Kristuksen käskyläisinä ja Jumalan salaisuuksien huoneenhaltijoina. 1 Kor. 4:1.

Seurakuntapalvelijain asettaminen: Ap.t. 6:1–6.

54. EVANKELIUMI LUO SEURAKUNNAN.

Seurakunta on siellä, missä evankeliumia puhtaasti saarnataan ja sakramentit evankeliumin mukaisesti jaetaan.

Niin ette siis enää ole vieraita ettekä muukalaisia, vaan te olette pyhien kansalaisia ja Jumalan perhettä, apostolien ja profeettain perustukselle rakennettuja, kulmakivenä itse Kristus Jeesus, jossa koko rakennus liittyy yhteen ja kasvaa pyhäksi temppeleksi Herrassa; ja hänessä tekin yhdessä muitten kanssa rakennutte Jumalan asumukseksi Hengessä. Ef. 2:19–22.

Usko tulee siis kuulemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta. Room. 10:17.

Jumalan sana ei voi olla ilman Jumalan kansaa. Martti Luther.

55. LAKI JA EVANKELIUMI.

Jumalan sana on lakia ja evankeliumia. Laki ilmaisee meille Jumalan pyhän tahdon ja kurittaa meitä Kristuksen luo. Evankeliumi on iloinen sanoma Jumalan armosta, joka tarjotaan meille Kristuksessa.

Sinä olet asetuksesi säätänyt, että niitä tarkasti noudatettaisiin. Ps. 119: 4.

Niinmuodoin on laista tullut meille kasvattaja Kristukseen, että me uskosta vanhurskaiksi tulisimme. Gal. 3:24.

Lain kautta tulee synnin tunto. Room. 3:20.

Älkää peljätkö; sillä katso, minä ilmoitan teille suuren ilon, joka on tuleva kaikelle kansalle: teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra. Luuk. 2: 10–11.

56. SAKRAMENTIT.

Sakramentit ovat seurakunnan pyhiä toimituksia, jotka Jeesus Kristus itse on asettanut. Kristus itse on niissä läsnä ja jakaa näkyvien aineiden välityksellä meille armoaan.

Joka paikassa, mihin minä säädän nimeni muiston, minä tulen sinun tykösi ja siunaan sinua. 2 Moos. 20: 24.

57. KASTEEN ASETTAMINEN.

Herramme Jeesus Kristus asetti pyhän kasteen vähää ennen taivaaseenastumistaan, kun hän sanoi opetuslapsillensa:

Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni, kastamalla heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettamalla heitä pitämään kaikki,

mitä minä olen käskenyt teidän pitää. Ja katso, minä olen teidän kanssanne joka päivä maailmanloppuun asti. Matt. 28: 18–20.

58. KASTEEN SIUNAUS.

Kasteessa toimii Jeesus Kristus itse. Hän uudestisyntyttää meidät siinä ja ottaa meidät Jumalan lapsiksi ja seurakuntansa jäseniksi. Hän vapauttaa meidät synnin, kuoleman ja perkeleen vallasta.

Kastettuina saamme uskossa turvautua Jumalan rakkauteen. Saamme vastaanottaa lahjana kaiken sen, mitä Jeesus on tehnyt puolestamme. Kasteemme perusteella Pyhä Henki johtaa ja kasvattaa meitä.

Kaikki te, jotka olette Kristukseen kastetut, olette Kristuksen päällenne pukeneet. Gal. 3:27.

Katkokaa, minkäkaltaisen rakkauden Isä on meille antanut, että meitä kutsutaan Jumalan lapsiksi. 1 Joh. 3:1.

Jos joku ei synny vedestä ja Hengestä, ei hän voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan. Joh. 3: 5.

Olen kastettu, olen pelastuva. Martti Luther.

59. KASTEEN VELVOITUS.

Kaste velvoittaa meitä siihen, että meissä oleva "vanha ihminen on jokapäiväisessä katumuksessa ja parannuksessa upotettava ja että sen on kuoltava kaikkine synteineen ja pahoine himoineen, ja että sen sijaan on joka päivä tultava esiin ja noustava ylös uuden ihmisen, joka elää vanhurskaudessa ja puhtaudessa iankaikkisesti Jumalan edessä”.

Kaste velvoittaa kuolemaan pois synnistä: Room. 6: 1–14.

Teidän tulee panna pois vanha ihmisenne, jonka mukaan te ennen vaelsitte ja joka turmelee itsensä petollisia himoja seuraten, ja uudistua mielenne hengeltä ja pukea päällenne uusi ihminen, joka Jumalan mukaan on luotu totuuden vanhurskauteen ja pyhyyteen. Ef. 4: 22–24.

60. LAPSENKASTE.

Koska jokainen lapsi on perisyntien turmelema ja tarvitsee pelastusta, Kristuksen seurakunta on alkuajoista asti vienyt kasteessa pienet lapset Vapahtajan luo. Se on seurannut Jeesuksen sanoja: "Sallikaa lasten tulla minun tyköni". Näin se on tahtonut jättää jokaisen ihmiselämän sen hennoimmasta alusta asti Jumalan suojelukseen ja hoitoon.

Sallikaa lasten tulla minun tyköni, älkääkään estäkö heitä, sillä senkaltaisten on Jumalan valtakunta. Totisesti minä sanon teille: joka ei ota vastaan Jumalan, valtakuntaa niinkuin lapsi, se ei pääse sinne sisälle. Mark. 10:14–15.

Te ette valinneet minua, vaan minä valitsin teidät. Joh. 15: 16.

Kirkko on saanut apostoleilta tavan kastaa lapsetkin. Kirkkoisä Origenes.

Kristus tuli pelastamaan kaikkia, kaikkia, sanon minä, jotka hänen kauttaan uudestisyntyetään Jumalalle, imeväisiä lapsia, pieniä lapsia, nuorukaisia ja vanhuksia. Kirkkoisä Ireneus.

61. KASTE JA OPETUS

Kastetut on Jeesuksen käskyn mukaan opetettava pitämään, mitä hän on käskenyt. Tämä opetus tapahtuu kodissa ja koulussa, mutta erityisesti rippikoulussa. Rippikoulu päättyy pyhään toimitukseen, jota sanotaan konfirmaatioksi. Siinä seurakunta ruoilee puolestamme, me tunnustamme uskomme ja lupaamme

uskollisuutta Vapahtajallemme. Sen jälkeen käymme ensimmäisen kerran Herran pyhällä ehtoollisella.

Nämä sanat, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, painukoot sydämeesi. Ja teroita niitä lastesi mieleen ja puhu niistä kotona istuessasi ja tietä käydessäsi, maata pannessasi ja ylös noustessasi. 5 Moos. 6: 6–7.

Me kerromme tulevalle polvelle Herran ylistettävistä teoista, hänen voimastansa ja ihmeistänsä, jotka hän on tehnyt. Ps. 78:4.

Ole uskollinen kuolemaan asti, niin minä annan sinulle elämän kruunun. Ilm. 2: 10.

62. HERRAN EHTOOLLISEN ASETTAMINEN.

Herran pyhä ehtoollinen asetettiin näin:

Meidän Herramme Jeesus Kristus sinä yönä, jona hänet kavallettiin, otti leivän, slunasi, mursi ja antoi opetuslapsilleen ja sanoi: "Ottakaa ja syökää; tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan. Se tehkää minun muistokseni."

Samoin hän otti myös maljan, kiitti ja antoi opetuslapsilleen ja sanoi: "Ottakaa ja juokaa tästä kaikki; tämä malja on uusi liitto minun veressäni, joka teidän edestänne vuodatetaan syntien anteeksiantamiseksi. Niin usein kuin te siitä juotte, tehkää se minun muistokseni."

63. KRISTUS ON LÄSNÄ EHTOOLLISESSA.

Herra Jeesus Kristus on itse läsnä pyhässä ehtoollisessa. Hän antaa siunatussa leivässä ja viinissä meille ruumiinsa ja verensä, se on: oman itsensä.

Siunauksen malja, jonka me siunaamme, eikö se ole osallisuus Kristuksen vereen? Se leipä, jonka me murramme, eikö se ole osallisuus Kristuksen ruumiiseen? 1 Kor. 10:16.

Joka syö minun lihani ja juo minun vereni, se pysyy minussa, ja minä hänessä. Joh. 6: 56.

64. EHTOOLLISEN LAHJA.

Herran pyhä ehtoollinen on salaisuus, jonka syvyys on meille tutkimaton. Mutta uskossa tulemme osallisiksi sen runsaasta siunauksesta. Vietämme ehtoollisessa Kristuksen uhrin: hänen kärsimyksensä ja kuolemansa muistoa. Saamme vakuutuksen syntiemme anteeksiantamuksesta. Saamme siinä läheisen yhteyden Kristukseen ja toisiimme. Ilo ja kiitollisuus täyttää sydämemme, niin että uudelleen annamme itsemme Herrallemme. Me tunnustamme Kristusta, ja meissä elpyy toivo, että kerran saamme Kristuksen uskollisten kanssa nauttia suurta ehtoollista taivaassa.

Sillä niin usein kuin te syötte tätä leipää ja juotte tämän maljan, te julistatte Herran kuolemaa, siihen asti kuin hän tulee. 1 Kor. 11:26.

Tämä on minun vereni, liiton veri, joka vuodatetaan monen edestä. Mark. 14: 24.

Koska leipä on yksi, niin me monet olemme yksi ruumis; sillä me olemme kaikki tuosta yhdestä leivästä osalliset. 1 Kot. 10:17.

He mursivat kodeissa leip.ää ja nauttivat ruokansa riemulla ja sydämen yksinkertaisuudella, kiittäen jumalaa. Ap.t. 2: 46–47.

Katso, minä seison ovelta ja kolkutan; jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven, niin minä käyn hänen tykönsä sisälle ja aterioitsen hänen kanssaan, ja hän minun kanssani. Ilm. 3:20.

Autuaat ne, jotka ovat kutsutut Karitsan hääaterialle. Ilm. 19: 9.

65. EHTOOLLISVIERAAT.

Kelvoton ehtoollisvieras on se, joka ei muista, että hän menee kohtaamaan Vapahtajaansa ja että hän on mahdollon ja kelvoton hänen suurta armoaan vastaanottamaan.

Kelvollinen ehtoollisvieras on se, joka tarvitsee Kristusta. Hän tuntee uskonsa ja rakkautensa heikkouden. Hän sydämestään katuu syntejään, pyytää niitä anteeksi ja ikävöi yhä läheisempää elämänyhteyttä Kristukseen.

Joka kelvottomasti syö tätä leipää tai juo Herran maljan, hän on oleva vikapää Herran ruumiiseen ja vereen. Koetelkoon siis ihminen itseänsä, ja niin syököön tätä leipää ja juokoon tästä maljasta; sillä joka syö ja juo erottamatta Herran ruumista muusta, syö ja juo tuomioksensa. 1 Kor. 11:27–29.

Suostu pian sopimaan riitapuolesi kanssa, niin kauan kuin vielä olet hänen kanssaan tiellä. Matt. 5:25.

Autuaita ovat ne, jotka isoavat ja janoavat vanhurskautta, sillä heidät ravitaan. Matt. 5: 6.

Joka janoaa, tulkkoon, ja joka tahtoo, ottakoon elämän vettä lahjaksi, Ilm. 22: 17.

*Tule, Pyhä Henki, tänne, laskeudu taivaasta alas
meidän sydämissämme Kristusta kirkastamaan;
tule, köyhäin apu; tule, lahjain antaja;
tule, sielun kirkkaus; sinä paras lohduttaja,
sielun hyvä vieras ja suloinen lämpö!
Töissä sinä olet lepo, helteessä virvoitus, murheessa lohdutus.
Sinä kaikkein pyhin kirkkaus ja valo!
Täytä uskollistesi sydämet.
Ilman sinun voimaasi ei ole mitään viatonta.
Pese se, mikä saastainen on, kastele se, mikä kuiva on;
paranna, mikä haavoitettu on; pehmitä, mikä kova on;
lämmitä, mikä kylmä on; etsi kaikkia eksyneitä.
Anna uskollisillesi, jotka turvautuvat sinuun, pyhät lahjasi,
anna uskon vahvistusta, anna autuas loppu, anna iäinen ilo. Amen.*

Kirkkokäsikirja.

KUUEDES LUKU.

USKONELÄMÄ.

66. SURUTTOMUUS.

Jos Pyhä Henki ei saa lapsena kastettua hoitaa Kristuksen yhteydessä, maailman henki valtaa ihmisen sydämen. Vain hämärästi hän ikävöi Jumalaa ja iäisyyttä. Hän tuntee tosin elämänsä tyhjyyden, ja ajoittain synty vaivaa häntä; mutta hän ei tajua, että hänen tärkein asiansa olisi sielun pelastus. Tällaista tilaa sanotaan suruttomuudeksi.

Voi suruttomia Siionissa, huolettomia Samarian vuorella!

Aam. 6: 1.

Maailmaan kiintynyt mieli: Luuk. 12: 16–21.

Niin me ilman Pyhää Henkeä olemme kylmät, ilman sisallista rauhaa ja iloa, vanhurskautta ja jumalallista viisautta, ilman nöyryyttä ja omantunnon väristyksiä. Mikael Agricola.

67. JUMALA KUTSUU.

Pyhä Henki herättää surutonta syntistä elämänkohtaloilla, kärsimyksillä ja toisten esimerkillä, mutta erittäin Jumalan sanalla.

Ei kukaan voi tulla minun tyköni, ellei Isä, joka on minut lähettänyt, häntä vedä. Joh. 6: 44.

Tuhlaajapoika vieraalla maalla: Luuk. 15: 14–16.

Hän vei hänet Jeesuksen tykö: Joh. 1: 40–SI,

Halveksitko hänen hyvyytensä ja kärsivällisyytensä ja pitkämielisyytensä runsautta, etkä tiedä, että Jumalan hyvyys vetää sinua parannukseen? Room. 2: 4.

68. ETSIKKOAIKA.

Ihmisen elämässä on aikoja, joina Jumala erityisesti vetää häntä puoleensa. Sellaista aikaa sanotaan etsikkoajaksi. Useimmiten Jumala kutsuu meitä jo nuoruudessa.

Etsikää Herraa silloin, kun hänet löytää voidaan; huutakaa häntä avuksi, kun hän läsnä on. Jes. 55: 6.

Me kehotamme teitä vastaanottamaan Jumalan armon niin, ettei se jää turhaksi. Sillä hän sanoo: "Otollisella ajalla minä olen sinua kuullut ja pelastuksen päivänä sinua auttanut". Katso, nyt on otollinen aika, katso, nyt on pelastuksen päivä. 2 Kor. 6: 1–2.

Muista Luojaasi nuoruudessasi, ennenkuin pahat päivät tulevat. Saarn. 12: 1.

69. JUMALAN KUTSUN HYLKÄÄMINEN.

Ihminen voi kuitenkin hyljätä Jumalan kutsumisen. Hän esittää silloin monenlaisia puolusteluja voidakseen välttyä asettumasta Jumalan kasvojen valkeuteen. Näin hän vaipuu yhä syvemmälle suruttomuuteen ja paaduttaa sydämensä. Tämä voi johtaa hengelliseen kuolemaan.

Et tuntenut etsikkoaikaasi: Luuk. 19: 41–44.

Jokainen, joka pahaa tekee, vihaa valkeutta eikä tule valkeuteen, ettei hänen tekojansa nuhdeltaisi. Joh. 3: 20.

Tänä päivänä, jos te kuulette hänen äänensä, älkää paaduttako sydämiänne. Hebr. 3; 15.

70. HERÄÄMINEN.

Kun Jumala pysähdyttää syntisen eteensä, tämä joutuu näkemään todellisen tilansa. Hän näkee rikkoneensa Jumalan käskyt. Hän alkaa tajuta, ettei hänellä ole vain yksityisiä syntejä vaan että koko hänen elämänsä suunta on väärä. Mutta synnin hädän ohella hänessä herää vetämystä Vapahtajan puoleen ja toivo, ettei Vapahtaja sittenkään häntä hylkää. Tätä synnin hätää ja armon ikävää Jumalan edessä sanotaan heräämiseksi

Sinua ainoata vastaan minä olen syntiä tehnyt, tehnyt sitä, mikä on paha sinun silmissäsi. Ps. 51: 6.

Heräjä sinä, joka nukut, ja nouse kuolleista, niin Kristus sinua valaisee! Ef. 5:14.

Meidän pahat tekomme sinä asetat eteesi, salaiset syntimme kasvojesi valkeuteen. Ps. 90: 8.

Sitä hyvää, mitä minä tahdon, minä en tee, vaan sitä paha, mitä en tahdo, minä teen. Room. 7: 19.

71. PARANNUS.

Taivaallinen Isä odottaa, että herätetty ihminen kääntyy hänen puoleensa ja tunnustaa hänelle syntinsä. Herätetty ihminen pyytää niitä Kristuksen tähden anteeksi ja anoo voimaa luopua niistä. Näin hän tekee parannuksen.

Tehkää siis parannus ja kääntykää, että teidän syntinne pyyhittäisiin pois. Ap.t. 3: 19.

Tuhlaajapoika meni itseensä ja sanoi: ”Kuinka monella minun isäni palkkalaisella on yllin kyllin leipää, multa minä kuolen täällä nälkään! Minä nousen ja menen isäni tykö ja sanon hänelle: Isä, minä olen tehnyt

syntiä taivasta vastaan ja sinun edessäsi enkä ansaitse, että minua, sinun pojaksesi kutsutaan.” Luuk. 15: 17–19.

Katumus ilman uskoa on epätoivoa. Martti Luther.

Todellinen, oikea parannus ei oikeastaan ole muuta kuin katumusta ja vaivaa eli peljästyksiä synnin vuoksi sekä samassa kuitenkin uskomista evankeliumiin ja synninpäästöön, että synti on anteeksi annettu ja armo Kristuksen kautta saatu, joka usko taas lohduttaa ja tyydyttää sydämen. Sitten on myös seuraava elämän parannus ja synnin jättäminen, sillä näiden tulee olla parannuksen hedelmiä, niin kuin Johannes sanoo Matt. 3. luvussa: Tehkää sentähden parannuksen soveliaita hedelmiä. Augsburgin Tunnustus.

72. USKO.

Kristukseen uskomme, kun ikävöimme hänen luokseen, luotamme hänen armolupauksiinsa ja sydämemme halulla otamme hänet vastaan Vapahtajanamme.

Sitä, joka minun tyköni tulee, minä en heitä ulos. Joh. 6: 37.

Käykäämme sentähden uskalluksella armon istuimen eteen, että saisimme laupeuden ja löytäisimme armon, avuksemme oikeaan aikaan. Hebr. 4: 16.

Usko uskoo synnit anteeksi annettavan Kristuksen tähden, lohduttaa omantunnon ja vapauttaa peljästyksistä. Augsburgin Tunnustus.

73. VANHURSKAUTTAMINEN.

Kun uskossa otamme vastaan Kristuksen Vapahtajanamme, Jumala ei lue meille syntejämme, vaan antaa ne meille Kristuksen tähden anteeksi. Hän pukee meidät Kristuksen puhtauteen ja pyhyyteen. Näin Jumala vanhurskauttaa meidät.

Vanhurskas on elävä uskosta. Room. 1: 17.

Koska me siis olemme uskosta vanhurskaiksi tulleet niin meillä on rauha Jumalan kanssa meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta. Room. 5: 1.

Niin ei nyt siis ole mitään kadotustuomiota niille, jotka Kristuksessa Jeesuksessa ovat. Room. 8: 1.

Hänessä meillä on lunastus hänen verensä kautta, rikkomusten anteeksisaaminen, hänen armonsa rikkauden mukaan. Ef. 1:7.

Henki itse todistaa meidän henkemme kanssa, että me olemme Jumalan lapsia. Room. 8: 16.

Sinä, Herrani Jeesus, olet minun vanhurskauteni mutta minä olen sinun syntisi. Martti Luther.

74. UUESTISYNTYMINEN JA UUSI ELÄMÄ.

Kun Jumala vanhurskauttaa meidät, hän synnyttää meihin uuden elämän. Tämä on hengellisesti kuolleen uudestisyntyminen.

Uudestisyntymisessä alkaa jokapäiväinen taistelu syntiä vastaan. Pyhä Henki herättää meissä halun täyttää Jumalan tahtoa ja seurata Herraamme Kristusta. Usko yhdistää meidät Kristukseen.

Ei liha ja veri voi periä Jumalan valtakuntaa. 1 Kor. 15:20.

Älä ihmettele, että minä sanoin sinulle: teidän täytyy syntyä uudesti, ylhäältä. Joh. 3: 7,

Minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa. Gal. 2:-20.

Kristus asuu uskon kautta teidän sydämissänne. Ef. 3: 17.

Jos joku on Kristuksessa, niin hän on uusi luomus; se, mikä on vanhaa, on kadonnut, katso, uusi on sijaan tullut. 2 Kor. 5: 17.

75. PYHITYS.

Kristitty tuntee joka päivä vaivaa synnistään, ja joka päivä hän parannuksessa ja uskossa kääntyy Kristuksen puoleen. Pyhän Hengen työ hänen sydämessään johtaa hänet yhä syvempään synnin ja armon tuntoon. Hän näkee, mitä hänen syntinsä on maksanut hänen Vapahtajalleen, mutta samalla hän iloitsee siitä, että Vapahtaja niin suuresti häntä rakastaa. Vapaaksi synnistä hän ei pääse ajallisen elämänsä aikana, vaan hän on jatkuvasti "samalla kertaa vanhurskas ja syntinen".

Ei niin, että jo olisin sen saavuttanut tai että jo olisin täydelliseksi, vaan minä riennän sitä kohti. Fil. 3: 12.

Kun Herramme ja Mestariimme Jeesus Kristus sanoi: "Tehkää parannus", niin hän tahtoi, että hänen uskoviensa koko elämä maan päällä oli oleva jatkuvaa parannuksen tekemistä. Martti Luther.

Ole varuillasi etsimästä sellaista pyhyttä, ettet enää pidä itseäsi syntisenä. Sillä Kristus ei asu muissa kuin syntisissä. Martti Luther.

76. HENGEN HEDELMÄT.

Vaikka kristitty onkin jatkuvasti syntinen, uskonyhteys Kristukseen saa hänen elämässään aikaan Hengen hedelmiä. Suurin niistä on rakkaus.

Seurakunnan rakentamiseksi Jumala myös antaa uskoville erityisiä armolahjoja.

Hengen hedelmä on rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, sävyisyys, itsensähillitseminen. Gal. 5: 22.

Usko, toivo, rakkaus: 1 Kor. 13.

Erityiset armolahjat: 1 Kor. 12:8–11, 28–30.

77. USKONELÄMÄN HOITAMINEN.

Pysyäkseen ja vahvistuakseen uskossa kristityn tulee ahkerasti käyttää Jumalan sanaa ja Herran pyhää ehtoollista, rukousta ja kristittyjen keskinäistä yhteyttä.

He pysyivät apostolien opetuksessa ja keskinäisessä yhteydessä ja leivän murtamisessa ja rukouksessa. Ap.t. 2:42.

Älkäämme jättäkö omaa seurakunnankokoustamme niinkuin muutamien on tapana. Hebr. 10: 25.

78. RUKOUS.

Rukous on sydämen nöyrää ja vilpittöntä puhetta Jumalan kanssa.

Kun rukous on sydämen välitöntä tuntoa Jumalan läheisyydestä, sitä sanotaan hartaudeksi. Rukouksessa saamme myös pyytää Jumalalta itsellemme tai lähimmäisillemme hengellistä ja ruumiillista hyvää. Me kiitämme Jumalaa hänen hyvydestään ja ylistämme hänen pyhää nimeänsä.

Hiljenny Herran edessä ja odota häntä. Ps. 37: 7.

Avuksesi huuda minua hädän päivänä, niin minä tahdon auttaa sinua, ja sinun pitää kunnioittaman minua. Ps.50:15.

Vanhurskaan rukous voi paljon, kun se on harras. Jaak. 5:16.

Rukoilkaa lakkaamatta. Kiittäkää joka tilassa. 1 Tess. 5: 17–18.

Ylistys ja kirkkaus ja viisaus ja kiitos ja kunnia ja voima ja väkevyys meidän Jumalallemme aina ja iankaikkisesti, amen! Ilm.7:12.

79. ISÄ MEIDÄN.

Kun opetuslapset näkivät, etteivät he osaa rukoilla, Jeesus opetti heille Isä meidän rukouksen. Tähän rukoukseen yhtyvät kaikki kristityt maan päällä.

Jeesus opettaa rukoilemaan: Luuk. 11:1–13.

Isä meidän, joka olet taivaassa! Pyhitetty olkoon sinun nimesi. Tulkoon sinun valtakuntasi. Tapahtukoon sinun tahtosi myös maan päällä niinkuin taivaassa. Anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen leipämme. Ja anna meille meidän velkamme anteeksi, niinkuin mekin annamme anteeksi meidän velallisillemme. Äläkä saata meitä kiusaukseen. Vaan päästä meidät pahasta. Sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti. Amen.

80. RUKOUS JEESUKSEN NIMEEN.

Kun me rukoillessamme uskalluksella luotamme siihen, mitä Jeesus Kristus on puolestamme tehnyt, ja samalla suostumme Jumalan tahtoon, me rukoilemme Jeesuksen nimeen.

Jeesus rukoili Getsemanessa: ”Isä, jos sinä tahdot, niin ota pois minulta tämä malja; älköön kuitenkaan tapahtuko minun tahtoni, vaan sinun”. Luuk. 22: 42.

Mitä hyvänsä te anotte minun nimessäni, sen minä teen. Joh. 14:13.

81. RUKOUKSEN KUULEMINEN.

Jumala kuulee jokaisen rukouksen. Usein hän kuitenkin rakkaudessaan viivyttää rukouksemme täyttämistä tai antaa meille sellaista, mikä on meille tarpeellisempaa.

Anokaa, niin teille annetaan; etsikää, niin te löydätte; kolkuttakaa, niin teille avataan. Matt. 7:7.

Jeesus sanoi: "Minun aikani ei ole vielä tullut". Joh. 2:4.

Olkaa kestäväiset rukouksessa. Kol. 4:2.

Hän voi tehdä enemmän, monin verroin enemmän kuin kaikki, mitä me anomme tai ymmärrämme. Ef. 3:20.

82. SUURI ESIRUKOILIJAMME.

Kun rukouksemme on heikko, meillä on se lohdutus, että Kristus, korotettu Herramme, rukoilee puolestamme.

Kristus Jeesus on se, joka on kuollut, onpa viriä herätettykin, ja hän on Jumalan oikealla puolella, ja hän myös rukoilee meidän edestämme. Room. 8:34.

Hän aina elää rukoillakseen heidän puolestansa. Hebr. 7:25.

83. SYNTIEN TUNNUSTAMINEN JA RIPPI.

Jumalalle meidän tulee joka päivä tunnustaa kaikki syntimme ja luottaa siihen, että hän Kristuksen tähden antaa ne anteeksi! Lähimmäisillemme meidän on tunnustettava ne synnit, joilla olemme heitä vastaan rikkoneet

Jakaakseen syntien anteeksiantamuksen rauhaa Jumala on myös säätänyt seurakunnalleen ripin. Siinä tunnustamme papille tai muulle seurakunnan jäsenelle syntimme, ja hän Jumalan sanan perusteella julistaa meille synninpäästön eli anteeksiantamuksen.

Jumala, ole minulle armollinen hyvytesi tähden; pyyhi pois minun syntini suuren laupeutesi tähden. Ps. 51: 3.

Joka rikkomuksensa salaa, se ei menesty; mutta joka ne tunnustaa ja hylkää, se saa armon. Sananl. 28:13.

Jeesus sanoi: "Ottakaa Pyhä Henki. Joiden synnit te anteeksi annatte, niille ne ovat anteeksi annetut; joiden synnit te pidätätte, niille ne ovat pidätetyt." Joh. 20: 22–23.

84. KILVOITUS.

Kristityn elämässä on Jumalan rauhaa ja iloa, mutta myös uskon heikkoutta, kiusauksia ja ahdistuksia.

Jumala kuljettaa omiaan ristin kaitaa tietä: Kärsimyksillä hän tahtoo koetella heidän uskoaan, pitää heitä nöyryydessä ja vetää heitä yhä läheisempään yhteyteen kanssaan. Usein Jumala myös katsoo lapsensa arvollisiksi kärsimyksillään todistamaan uskostaan.

Kun kristitty pysyy Jumalan käsissä, niin hänen elämäänsä kannattaa yhä syvenevä luottamus siihen, että Herra johdattaa kaiken hänen parhaakseen. Hänen sydämensä täyttää nöyrä kiitollisuus siitä, että Jumala jaksaa häntä, arvotonta, hoitaa lapsenaan. Yhä elävämmäksi hänelle käy myös tulevan kirkkauden toivo. Valvoen ja rukoillen hän odottaa pelastuksen lopullista täyttymystä.

Kilvoittele hyvä uskon kilvoitus, tartu kiinni iankaikkiseen elämään. 1 Tim. 6:12.

Jos joku tahtoo minun perässäni kulkea, hän kieltäköön itsensä ja ottakoon joka päivä ristinsä ja seuratkoon minua. Luuk. 9:23.

He lähtivät pois neuvostosta iloissaan siitä, että olivat katsotut arvollisiksi kärsimään häväistystä Jeesuksen nimen tähden. Ap.t. 5: 41.

Jota Herra rakastaa, sitä hän kurittaa; ja hän ruuskii jokaista lasta, jonka hän ottaa huomaansa. Hebr. 12: 6.

Herran armoa on, ettemme ole aivan hävinneet, sillä hänen laupeutensa ei ole loppunut: se on joka aamu uusi. Valit. 3: 22–23.

*Minä olen varma siitä,
ettei kuolema eikä elämä,
ei enkelit eikä henkivallat,
ei nykyiset eikä tulevaiset,
ei voimat, ei korkeus eikä syvyys,
eikä mikään muu luotu
voi meitä erottaa Jumalan rakkaudesta,
joka on Kristuksessa Jeesuksessa,
meidän Herrassamme.*

Room. 8: 38–39.

SEITSEMÄS LUKU.

KRISTILLINEN SIVEELLISYYS.

85. PELASTETTU PALVELEMAAN.

Kun Jumala armosta antaa meille syntimme anteeksi, se synnyttää sydämessämme rakkautta, kiitollisuutta ja uskon kuuliaisuutta. Nämä saattavat meidät palvelemaan Jumalaa ja lähimmäisiämme. Kristityn koko elämä on palvelemista. Tällaista elämää sanomme kristilliseksi siveellisyydeksi.

Me rakastamme, sillä hän on ensin rakastanut meitä. 1 Joh. 4: 19.

Kristuksen rakkaus vaatii meitä, jotka olemme tulleet tähän päätökseen: yksi on kuollut kaikkien edestä, siis myös kaikki ovat kuolleet; ja hän on kuollut kaikkien edestä, että ne, jotka elävät, eivät enää eläisi itselleen, vaan hänelle, joka heidän edestään on kuollut ja ylösnoussut. 2 Kor. 5: 14–15.

Kantakaa toistenne kuormia ja niin te täytätte Kristuksen lain. Gal. 6:2.

Laupias samarialainen: Luuk. 10: 30–37.

Usko on elävä, ututtera, toimelias, voimallinen asia; sen vuoksi on mahdotonta, ettei se lakkaamatta tahtoisi vaikuttaa hyvää. Martti Luther.

86. ILOISIN JA VAPAIN SYDÄMIN.

Kristitty ei tottele Jumalan tahtoa pakosta, vastahakoisesti tai palkan toivossa, vaan mielellään, ”iloisin ja vapain sydämin”.

Palvelkaa Herraa ilolla. Ps. 100: 2.

Kun olette tehneet kaiken, mitä teidän, on käsketty tehdä, sanokaa: ”Me olemme ansiottomia palvelijoita; olemme tehneet vain sen, minkä olimme velvolliset tekemään”. Luuk. 17:10.

Toimi iloisin ja vapain sydämin. Martti Luther.

87. KRISTILLINEN MIELENLAATU.

Kristitty pyytää elää niin, etteivät vain hänen tekonsa, vaan koko hänen elämänsä suunta olisi Jumalan mielen mukainen.

Armosta eläessään hän tahtoo pysyä nöyränä. Koska hän on saanut kaikki lahjat ja tehtävät Jumalalta, hän tahtoo olla uskollinen kaikessa.

Koettelemuksissa ja kärsimyksissä hän oppii kärsivällisyyttä, sillä hän ottaa kaikki kohtalonsa Jumalan kädestä.

Kristitty pyrkii kaikessa noudattamaan totuutta. Kun hän omassatunnossaan kuulee Jumalan äänen, hän on vapaa ihmisten tuomioista

Tehkää puu hyväksi ja sen hedelmä hyväksi. Matt. 12: 33.

Olkoon teillä se mieli, joka myös Kristuksella Jeesuksella oli. Fil. 2: 5.

Jumala on ylpeitä vastaan, mutta nöyrille hän antaa armon. 1 Piet. 5:5.

Sitä tässä huoneenhaltijoilta ennen muuta vaaditaan, että heidät havaitaan uskollisiksi. 1 Kor. 4: 2.

Ahdistus saa aikaan kärsivällisyyttä, mutta kärsivällisyys koettelemuksen kestämistä. Room. 5:3–4.

Kristitty ihminen on uskossaan vapaa ja kaikkien kappaleiden herra. Martti Luther.

88. KUTSUMUS.

Jumala on antanut jokaiselle ihmiselle tehtävän. Tätä Jumalan meille uskomaa tehtävää nimitetään kutsumukseksi. Kutsumuksen uskollisella suorittamisella palvelemme Jumalaa ja lähimmäisiämme.

Rukoile ja tee työtä!

Joka vähimmässä on uskollinen, on paljossakin uskollinen, ja joka vähimmässä on väärä, on paljossakin väärä. Luuk. 16:10.

Virsi 449:2.

89. TYÖ.

Jumala on säättänyt ihmiselle työn ja levon vaihtelun;

Työllä hankimme elatuksemme ja tarpeemme. Työ varjelee meitä joutilaisuuden vaaroilta. Työ kasvattaa meissä velvollisuuden ja yhteyden tuntoa. Tunnollinen työn tekeminen antaa meille työn iloa. Silloinkin, kun työ on raskas taakka, Jumala kätkee siihen siunauksen.

Kaikki, mitä teette, se tehkää sydämestänne, niinkuin Herralle eikä ihmisille. Kol. 3: 23.

Kuka ei tahdo työtä tehdä, ei hänen syömänkään pidä. 2 Tess. 3:10.

Käsi aurassa, sydän taivaassa!

90. VAPAA-AJAT.

Vapaa-ajat meidän on käytettävä ruumiin ja sielun lepoon ja virkistykseen. Luonto, hyvät kirjat ja harrastukset sekä hyvä seura tarjoavat tervettä ja puhdasta iloa. Niitä saamme kiitollisin mielin käyttää hyväksemme.

Monet käyttävät vapaa-aikojaan väärin. He etsivät iloaan huonoista huvituksista ja väkijuomista. Nämä turmelevat sieluamme ja ruumistamme, särkevät koteja ja johtavat usein rikoksiin.

Sielun suurin virvoitus on osanotto seurakunnan jumalanpalvelukseen ja kotihartauteen.

Kaikki, mikä on totta, mikä kunnioitettavaa, mikä oikeaa, mikä puhdasta, mikä rakastettavaa, mikä hyvältä kuuluvaa, jos on jokin avu ja jos on jotakin kiitettävää, sitä ajatelkaa. Fil. 4: 8.

Karttakaa kaikenlaista pahaa. 1 Tess. 5:22.

Huono seura hyvät tavat turmelee. 1 Kor. 15: 33.

Ettekö tiedä, että te olette Jumalan temppeli ja että Jumalan Henki asuu teissä? Jos joku turmelee Jumalan temppelin, on Jumala turmeleva hänet; sillä Jumalan temppeli on pyhä, ja sellaisia te olette. 1 Kor. 3:16–17.

Ei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka Jumalan suusta lähtee. Matt. 4: 4.

Minun sieluni ikävöitsee ja halajaa Herran esikartanoihin, minun sydämeni ja ruumiini pyrkii riemuiten elävää Jumalaa kohti. Ps. 84:3.

91. OMAISUUS.

Omaisuus on Jumalan meille antamaa lahjaa. Meidän on käytettävä sitä niin, että siitä on iloa ja siunausta itsellemme ja lähimmäisillemme. Meidän on kartettava sekä ahneutta että tuhlaavaisuutta ja aina muistettava, että paras aarteemme on taivaassa.

Älä köyhyyttä, älä rikkautta minulle anna; anna minulle ravinnoksi määrääsani leipää. Sananl. 30:8.

Autuaampi on antaa kuin ottaa. Ap.t. 20: 35.

Älkää unhottako tehdä hyvää ja jakaa omastanne. Hebr. 13:16.

Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttansa, niin myös kaikki tämä teille annetaan. Matt. 6: 33.

92. SIVEELLINEN YHTEISELÄMÄ.

Tärkeimmät elämänalat, joilla kristitty suorittaa palvelutehtävänsä, ovat koti, valtio, kulttuurielämä ja kirkko.

93. KOTI JA PERHE.

Hyvä koti on Jumalan suuri lahja. Se liittää yhteen vanhemmat, lapset ja perheen muut jäsenet. Perheen perustuksena on avioliitto. Avioliitossa mies ja nainen yhtyvät koko elinikänsä kestävään liittoon. Heidän tehtävänään on Jumalan pelossa hoitaa ja kasvattaa sekä toisiaan että lapsiaan.

Avioliitto pidettäköön kunniaa kaikkien kesken. Hebr. 13: 4.

Minkä siis Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihminen erottako. Matt. 19: 6.

94. KOTIELÄMÄ.

Aviopuolisoiden tulee osoittaa toisilleen rakkautta ja uskollisuutta. Lasten tulee rakastaa, kunnioittaa ja totella vanhempiaan. Kaikkien tulee yhdessä vaalia kodin henkeä, sen hyviä tapoja ja siinä säilyvää arvokasta isien perintöä.

Ennen kaikkea antakaa Kristuksen tulla kotinne. Kirkkokäsikirja.

Toinen toisenne kunnioittamisessa kilpaillakaa keskenänne. Room. 12:10.

Miehet, rakastakaa vaimojanne. Ef. 5: 25.

Lapset, olkaa vanhemmillenne kuuliaiset kaikessa, sillä se on otollista Herrassa. Kol. 3: 20.

Johda aviopuolisot keskinäiseen rakkauteen, lapset kristilliseen kasvatukseen, isäntäväki oikeudentuntoon, palvelijat uskollisuuteen ja meidät kaikki totiseen parannukseen ja uskoon. Kirkkokäsikirja.

95. YSTÄVÄPIIRI.

Kotiin ja perheeseen liittyy sukulais- ja ystäväpiiri. Ystävyys on kallis lahja. Sen säilyttämiseksi tarvitaan luotettavuutta, uskollisuutta ja myötätuntoa kaikissa elämän vaiheissa.

Joonatan teki liiton Daavidin kanssa, sillä hän rakasti häntä niinkuin omaa sieluansa. 1 Sam. 18: 3.

Harrastakaa vieraanvaraisuutta. Room. 12:13.

96. ISÄNMAA.

Jumala on antanut kansallemme yhteisen kodin, isänmaan. Hän on antanut kansallemme tehtävän ja johtanut sen vaiheita halki vuosisatojen. Jumalan lahjaa ovat isiltä perityt hyvät tavat, kielelme ja sivistyksemme.

Jumala tahtoo, että jokainen kansa saisi elää maassaan rauhassa ja noudattaisi vanhurskautta.

Jumala on tehnyt koko ihmissuvun yhdestä ainoasta asumaan kaikkea maanpiiriä ja on säätänyt heille määrätyt ajat ja heidän asumisensa rajat. Ap.t. 7:26.

Vanhurskaus kansan korottaa, mutta synti on kansakuntien häpeä. Sanani. 14: 34.

Virsi 462:5.

97. VALTIO.

Menneiltä polvilta saamamme kallis perintö on myös vapauteen perustuva yhteiskuntajärjestyksemme. Jumalan sana on vuosisatojen kuluessa opettanut kansaamme kunnioittamaan järjestystä, oikeutta ja jokaisen ihmisen koskemattomuutta sekä vastustamaan sekasortoa ja väkivaltaa.

Kansamme käsitys vapaudesta ja oikeudesta on saanut ilmauksensa laissa. Oikeusjärjestyksen ylläpitämisen Jumala on antanut valtion tehtäväksi.

Maa on rakennettava lailla eikä väkivallan teoilla. Sillä silloin maan käy hyvin, kun lakia noudatetaan. Vanha maakuntalaki.

98. KANSALAISEN OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET.

Valtio takaa jäsenilleen joukon yleisiä ihmisoikeuksia. Jokaisella kansalaisella on uskon- ja omantunnon vapaus, ruumiillinen ja siveellinen koskemattomuus, ajatuksen vapaus sekä oikeus saada työtä ja perustaa koti. Jokaisella on yhtäläinen oikeus edistyä ja ottaa osaa maan asioiden ratkaisuun.

Kansalaisen tulee tunnollisesti täyttää velvollisuutensa, harrastaa yksimielisyyttä, kunnioittaa lakia ja oikeutta sekä rukoilla isänmaan puolesta.

Enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä. Ap.t. 5: 29.

Esivalta on Jumalan palvelija. Siksi tulee olla alamainen, ei ainoastaan rangaistuksen tähden, vaan myös omantunnon tähden. Room. 13:4, 5:

Minä kehoitan siis ennen kaikkea anomaan, rukoilemaan, pitämään esirukouksia ja kiittämään kaikkien ihmisten puolesta, kuningasten ja

kaiken esivallan puolesta, että saisimme viettää rauhallista ja hiljaista elämää kaikessa jumalisuudesta ja kunniallisuudessa. 1 Tim. 2:1–2.

99. VALTION PAKKOKEINOT.

Isänmaan turvallisuuden ja oikeuden ylläpitämisen vuoksi valtio voi vaatia kansalaisiltaan valaa. Vala on Jumalan kasvojen edessä annettu vakuutus tai lupaus, joka on pidettävä pyhänä.

Valtiolla on oikeus rangaista niitä, jotka rikkovat sen lakeja.

Valtio voi myös vaatia meitä puolustamaan isänmaatamme. Kristitty pitää kuitenkin sotaa synnin seurauksena ja kirouksena sekä rukoillen odottaa aikaa, jolloin koittaa Jumalan lupaama pysyvä rauha.

Esivalta ei miekkaa turhaan kannan, koska se on Jumalan palvelija. Room. 13:4.

Rauhan rukous: Virsikirja 573.

100. KULTTUURI.

Jumala on antanut ihmisen tehtäväksi viljellä luontoa niin, että sen voimat saataisiin yhä paremmin palvelemaan elämän suojelemista ja kohottamista. Tätä työtä ja sen tuloksia sanotaan kulttuuriksi.

Herra Jumala otti ihmisen ja pani ihmisen. Eedenin paratiisiin viljelemään ja varjelemaan sitä. 1 Moos. 2:15.

Herra Jumala ajoi hänet pois Eedenin paratiisista viljelemään maata, josta hän oli otettu. 1 Moos. 3:23.

101. TIEDE JA TAIDE.

Jumala on luonut ihmisen sellaiseksi, että hän tahtoo pysähtyä tarkastelemaan ja tutkimaan luontoa ja ihmiselämää. Tällaista tutkimista sanotaan tieteeksi. Tiede on jatkuvasti kehityksen alainen.

Jumala on antanut ihmiselle myös kyvyn nähdä ja tajuta kauneutta. Kauneuden ilmaisemista havainnollisessa muodossa sanotaan taiteeksi.

Meidän on käytettävä näitä lahjoja niin, etteivät ne johdata meitä ylpeyteen ja aistillisuuteen, vaan että ne synnyttävät meissä nöyrää ja kiitollista mieltä elämän antajaa kohtaan ja edistävät Jumalan kunniaa.

Herra, meidän Herramme, kuinka korkea onkaan sinun nimesi kaikessa maassa! Ps. 8:2.

Herran pelko on viisauden alku. Sananl. 9: 10,

102. KULTTUURIN VELVOITUS.

Kulttuuri ei ole vain ulkonaista muotoa ja taitavuutta, vaan sydämen sivistystä. Siihen kuuluu, että olemme raittiit ja noudatamme hyviä tapoja. Siihen kuuluu myös, että osoitamme arvonantoa ja ymmärtämystä jokaista ihmistä kohtaan hänen asemaansa katsomatta, suojellemme luontoa ja kohtelemme eläimiä lempeästi.

Älköön teidän kaunistuksenne olko ulkonaista, ei hiusten palmikoimista eikä kulttien ympärillenne ripustamista eikä koreihin vaatteisiin pukeutumista, vaan se olkoon salassa oleva sydämen ihminen, hiljaisen ja rauhaosan hengen katoamattomuudessa; tämä on Jumalan silmissä kallis. 1 Piet. 3: 3–4.

Te olette kalliisti ostetut. Kirkastakaa siis Jumala ruumiissanne. 1 Kor. 6: 20.

103. SUOMEN KIRKKO – HENGELLINEN ÄITIMME.

Suomen kirkko on hengellinen äitimme. Se on opettanut kansaamme lukemaan Jumalan sanaa ja noudattamaan Jumalan tahtoa. Ankarina aikoina se on lohduttanut kansaa ja antanut sille voimaa kärsimyksien kestämiseen. Sen jumalanpalvelus on avoinna jokaiselle. Jumalan sanalla ja rukouksella se siunaa myös elämämme juhlahetket ja saattaa meitä kehdosta hautaan.

Et sinä kuitenkaan kannata juurta, vaan juuri kannattaa sinua. Room. 11:18.

Kirkko on äiti, joka ravitsee ja hoitaa jokaista lastaan. Martti Luther.

104. SUOMEN KIRKKO – KANSANKIRKKO.

Suomen kirkkoa sanotaan kansankirkoksi siksi, että se tahtoo sulkea Jumalan ennättävän armon piiriin koko kansan. Jeesus on käskenyt tehdä kansat hänen opetuslapsikseen. Jokainen ihminen tarvitsee Vapahtajaa, ja Jumalan isänsyli on syntien anteeksiantamuksessa avoinna jokaiselle.

Kirkko odottaa meiltä, että me sen elävinä jäseninä tunnemme vastuuta sen asioista ja henkilökohtaisesti otamme osaa sen toimintaan.

Taivaallinen Isä antaa aurinkonsa koittaa niin pahoille kuin hyvillekin, ja antaa sataa niin väärille kuin vanhurskaillekin. Matt. 5: 45.

Jumalan valtakunnan salattu kasvu: Mark. 4: 26–29.

Antakaa molempain kasvaa yhdessä elonleikkuuseen asti. Matt. 13:24–30.

105. LÄHETYSTYÖ JA KIRKKOJEN YHTEYS.

Vapahtajan käskyn mukaan evankeliumi on vietävä kaikille kansoille. Tähän tehtävään Suomen kirkko osallistuu tekemällä lähetystyötä.

Suomen kirkko on yhteistyössä muiden kirkkokuntien kanssa toteuttaakseen Vapahtajan rukousta, ”että he yhtä olisivat”. Tässä työssä kirkkomme tahtoo pysyä uskollisena evankelisluterilaiselle tunnustukselleen.

Menkää kaikkeen maailmaan ja saarnatkaa evankeliumia kaikille luoduille. Mark. 16:15.

*Tee suureks myöskin meille
Sun rakkautesi,
niin että itsellemme
me emme eläisi,
Sun pyhää uhrimieltäs suo,
Herra, meillekin;
ja kansas alttiiksi
tee uhrauksihin.*

Virsi 188: 3.

KAHDEKSAS LUKU.

VIIMEISET TAPAHTUMAT.

106. KRISTITYN TOIVO.

Ajan ahdinkojen keskellä kristikunta Jumalan lupauksiin luottaen odottaa sitä riemullista päivää, jolloin Jumalan valtakunta tulee kirkkaudessa. Silloin Jumala on oleva kaikki kaikessa.

Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä, joka suuren laupeutensa mukaan on uudestisyntyttänyt meidät elävään toivoon Jeesuksen Kristuksen kuolleistanousemisen kautta. 1 Piet. 1:3.

Mekin huokaamme sisimmässämme, odottaen lapseksiottamista meidän ruumiimme lunastusta. Sillä toivossa me olemme pelastetut. Room. 8: 23–24.

Rohkaiskaa itsenne ja nostakaa päänne, sillä teidän vapautuksenne on lähellä. Luuk. 21:28.

107. IÄISYYDEN RAJALLA.

Kuolemassa ruumis ja henki eroavat toisistaan. Ruumis tulee maaksi jälleen, mutta henki odottaa Kristuksen tulemisen päivää. Vanhurskaille tämä odotus on rauhaa ja Jumalan läheisyyttä, jumalattomille vaivaa ja tuomion odotusta.

Kristus päästää omansa kuoleman kammosta. Kuolema on heille tie elämään, ja heidän hautansa on Kristus pyhittänyt lepokammiksi.

Autuaat ovat ne kuolleet, jotka Herrassa kuolevat tästedes. Totisesti – sanoo Henki – he saavat levätä vaivoistansa, sillä heidän tekonsa seuraavat heitä. Ilm. 14: 13.

Rikas mies ja Lasarus: Luuk. 16: 19–31.

Kristus meni pois ja saamasi vankeudessa oleville hengille. 1 Piet. 3:19.

Virsikirja 69: 4.

108. KRISTUKSEN TULEMINEN.

Nykyisen maailmanajan lopussa Kristus ilmestyy kirkkaudessa. Hän herättää kaikki kuolleet. Vanhurskaiden ruumiit tulevat silloin Kristuksen kirkastetun ruumiin kaltaisiksi.

Kristuksen tulemisen enteet: Matt. 24:3–44.

Siitä päivästä tai hetkestä ei tiedä kukaan, eivät enkelit taivaassa, eikä myöskään Poika, vaan ainoastaan Isä. Mark. 13: 32.

Hän on muuttava meidän alennustilamme ruumiin kirkkautensa ruumiin kaltaiseksi. Fil. 3:21.

Kaikki, jotka haudoissa ovat, kuulevat hänen äänensä ja tulevat esiin, ne, jotka ovat hyvää tehneet, elämän ylösnousemukseen, mutta ne, jotka ovat pahaan tehneet, tuomion ylösnousemukseen. Joh. 5: 28–29.

Niin on myös kuolleitten ylösnousemus: kylvetään katoavaisuudessa, nousee katoamattomuudessa; kylvetään alhaisuudessa, nousee kirkkaudessa; kylvetään heikkoudessa, nousee voimassa; kylvetään sielullinen ruumis, nousee hengellinen ruumis. 1 Kor. 15: 42–44.

Katso, hän tulee pilvissä, ja kaikki silmät saavat nähdä hänet, niidenkin, jotka hänet lävistivät, ja kaikki maan sukukunnat vaikeroitsevat hänen tullessansa. Totisesti, amen. Ilm. 1:7.

109. VIIMEINEN TUOMIO.

Viimeisenä päivänä kaikki ihmiset kootaan Kristuksen tuomioistuimen eteen. Vanhurskaat pääsevät iankaikkiseen elämään, mutta jumalattomat joutuvat kadotukseen, joka on iankaikkinen ero Jumalaista.

Viimeinen tuomio: Matt. 25:31–46.

Älkää eksykö, Jumala ei salli itseensä pilkata; sillä mitä ihminen kylvää, sitä hän myös niittää. Joka lihaansa kylvää, se lihasta turmeluksen niittää; mutta joka Henkeen kylvää, se Hengestä iankaikkisen elämän niittää. Gal. 6: 7–8.

Minä näin suuren, valkean valtaistuimen ja sillä istuvaisen, jonka kasvoja maa ja taivas pakenivat, eikä niille sijaa löytynyt. Ja minä näin kuolleet, suuret ja pienet, seisomassa valtaistuimen edessä, ja kirjat avattiin; ja avattiin toinen kirja, joka on elämän kirja; ja kuolleet tuomittiin sen perusteella, mitä kirjoihin oli kirjoitettu, tekojensa mukaan. Ilm. 20:11–12.

110. UUDET TAIVAAT JA UUSI MAA.

Kristuksen tulemisessa taivaat ja maa katoavat, ja Jumala luo uudet taivaat ja Uuden maan, joissa vanhurskaus asuu. Silloin luomakunta pääsee vapaaksi turmeluksen orjuudesta. Jumalan valtakunta ilmestyy kirkkaudessaan.

Herran päivä on tuleva niinkuin varas, ja silloin taivaat katoavat pauhinalla, ja alkuaineet kuumuudesta hajoavat, ja maa ja kaikki, mitä siihen on tehty palavat. Mutta hänen lupauksensa mukaan me odotamme uusia taivaita ja uutta maata, joissa vanhurskaus asuu. 2 Piet. 3:10, 13.

Maailman kuninkuus on tullut meidän Herrallemme. Ilm. 11:15.

Itse luomakuntakin on tuleva vapautetuksi turmeluksen orjuudesta Jumalan lasten kirkkauden vapauteen. Room. 8:21.

111. IANKAIKKINEN ELÄMÄ.

Iankaikkinen elämä on Jumalan lasten sanomaton autuus ja kirkkaus taivaassa, Jumalan luona. Se alkaa Kristukseen uskovan sydämessä jo täällä, mutta se tulee täydelliseksi vasta pyhien iankaikkisessa levossa. Siellä he ovat pelastetut kaikesta vaivasta ja pahasta. He näkevät Jumalan kasvoista kasvoihin sekä palvelevat ja ylistävät häntä iankaikkisesti.

Niin on Jumalan kansalle sapatinlepo varmasti tuleva. Hebr. 4: 9.

Mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut, mikä ei ole ihmisen sydämeen nousnut ja minkä Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat. 1 Kor. 2: 9.

Katso, Jumalan maja ihmisten keskellä! Ja hän on asuva heidän keskellensä, ja he ovat hänen kansansa, ja Jumala itse on oleva heidän kanssaan, heidän Jumalansa; ja hän on pyyhkivä pois kaikki kyyneleet heidän silmistänsä, eikä kuolemaa ole enää oleva, eikä murhetta eikä parkua, eikä kipua ole enää oleva, sillä kaikki entinen on mennyt. Ilm. 21:3–4.

*Siell' kaunis kannel soi,
he veisaa virttä uutta,
ei koskaan lopu se, ei koskaan vanhene.
Ei ääneen täällä voi
sen saada ihanuutta,
kuitenkin veisailen kiitosta Herralle.
Hän verellänsä ja hengellänsä
myös minut Jumalalle lunastanut on.
Kunnia, kirkkaus,
voima ja .ylistys
Sun Herra, iankaikkisesti olkohon,
ja taivas, maa ja meri amen sanokoon!*

Virsi 623:4.

NIKEALAIS-KONSTANTINOPOLILAINEN USKONTUNNUSTUS.

Me uskomme yhteen Jumalaan, Isään kaikkivaltiaaseen, taivaan ja maan, kaikkien näkyväisten ja näkymättömäni Luojaan.

Ja yhteen Herraan, Jeesukseen Kristukseen, Jumalan ainokaiseen Poikaan, joka ennen aikojen alkua on Isästä syntynyt, Jumala Jumalasta, valkeus valkeudesta, totinen Jumala totisesta Jumalasta, syntynyt eikä tehty; joka on Isän kanssa yhtä olemusta ja jonka kautta kaikki ovat tehdyt; joka meidän ihmisten tähden ja meidän autuutemme tähden astui alas taivaista ja otti miehuuden Pyhän Hengen kautta neitsyt Mariassa, ja tuli ihmiseksi; meidän edestämme myös ristiinnaulittiin Pontius Pilatuksen aikana, kuoli ja haudattiin; astui alas tuonelaan ja nousi kuolleista kolmantena päivänä raamattujen mukaan, astui ylös taivasiin, istuu Isän oikealla puolella ja on sieltä taas tuleva suuressa kunniasa tuomitsemaan eläviä ja kuolleita; jonka valtakunnalla ei ole loppua.

Ja Pyhään Henkeen, Herraan ja virvoittajaan, joka Isästä ja Pojasta lähtee, jota yhtenä Isän ja Pojan kanssa palvellaan ja kumarretaan ja alati kunnioitetaan, joka myös on puhunut profeettain kautta. Me uskomme yhden, pyhän, yhteisen ja apostolisen seurakunnan; me tunnustamme yhden kasteen syntien anteeksisaamiseksi, ja odotamme kuolleitten ylösnousemista ja tulevaisen maailman elämää.

ATHANASIUKSEN USKONTUNNUSTUS.

Kuka ikänänsä tahtoo autuaaksi tulla, hänellä täytyy ennen kaikkea olla oikea, yhteinen, kristillinen usko.

Joka ei sitä täydellisenä ja puhtaana pidä, hän tulen epäilemättä iankaikkisesti kadotetuksi.

Niin tämä nyt on oikea, yhteinen, kristillinen usko, että me yhtä Jumalaa kolminaisuudessa ja kolminaisuutta yhdessä jumaluudessa kunnioitamme.

Ei kuitenkaan sekoittaen persoonia, eikä erottaen jumalallista olentoa.

Sillä toinen on Isän persoona, toinen on Pojan ja toinen on Pyhän Hengen.

Mutta Isä ja Poika ja Pyhä Henki ovat sama Jumala, yhdenvertaiset kunniaassa, yhdenvertaiset iankaikkisessa majasteetissa.

Senkaltainen kuin Isä on, senkaltainen on Poika, senkaltainen on myös Pyhä Henki.

Luomaton on Isä, luomaton on Poika, luomaton on Pyhä Henki.

Ääretön on Isä, ääretön on Poika, ääretön on Pyhä Henki.

Iankaikkinen on Isä, iankaikkinen on Poika, iankaikkinen on Pyhä Henki.

Eikä kuitenkaan ole kolmea iankaikkista, vaan yksi iankaikkinen.

Niinkuin ei myöskään ole kolmea luomatonta, eikä kolmea ääretöntä, vaan yksi luomaton ja yksi ääretön.

Niin myös kaikkivaltias on Isä, kaikkivaltias on Poika, kaikkivaltias on Pyhä Henki.

Eikä kuitenkaan ole kolmea kaikkivaltiasta, vaan yksi kaikkivaltias.

Niin myös Isä on Jumala, Poika on Jumala, Pyhä Henki on Jumala.

Eikä kuitenkaan ole kolmea Jumalaa, vaan yksi Jumala.

Niin myös Isä on Herra, Poika on Herra, Pyhä Henki on Herra.

Eikä kuitenkaan ole kolmea Herraa, vaan yksi Herra.

Sillä niinkuin kristillinen totuus vaatii meitä kutakin persoonaa erittäin Jumalaksi ja Herraksi tunnustamaan, niin kieltää myös yhteinen, kristillinen usko meitä kolmea Jumalaa eli kolmea Herraa nimittämästä.

Isää ei ole kukaan tehnyt, eikä luonut, eikä synnyttänyt.

Poika on ainoastaan Isästä, ei tehty, eikä luotu, vaan syntynyt.

Pyhä Henki on Isästä ja Pojasta, ei tehty, eikä luotu, eikä syntynyt, vaari heistä lähtevä.

Niin on nyt yksi Isä, ei kolmea Isää, yksi Poika, ei kolmea Poikaa, yksi Pyhä Henki, ei kolmea Pyhää Henkeä.

Ja tässä kolminaisuudessa ei ole yksikään persoona ollut ennen eikä jälkeen toistaan, eikä yksikään ole toistaan suurempi eikä vähempi.

Vaan kaikki kolme persoonaa ovat yhtä iankaikkiset ja juuri yhdenkaltaiset.

Niin että ennen kaikkea pitää, niinkuin ennen on sanottu, palveltaman kolmea persoonaa yhdessä jumaluudessa, ja yhtä Jumalaa kolmessa persoonassa.

Joka siis tahtoo autuaaksi tulla, hänen tulee näin kolminaisuudesta ajatella.

Mutta se on myös tarpeellista iankaikkiseen autuuteen, että me vakaasti uskomme meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen tulleen ihmiseksi.

Niin on nyt tämä oikea usko, että me uskomme ja tunnustamme; että meidän Herramme Jeesus Kristus, Jumalan Poika, on Jumala ja ihminen.

Jumala on hän Isänsä olennota, ennen kaikkia aikoja syntynyt; mutta ihminen on hän äitinsä olennota, ajassa syntynyt.

Täydellinen Jumala ja täydellinen ihminen, järjellisellä sielulla ja inhimillisellä ruumiilla.

Isänsä vertainen jumaluuden puolesta ja vähempi Isää ihmisyiden puolesta.

Ja vaikka hän on Jumala ja ihminen, ei kuitenkaan ole kahta Kristusta, vaan yksi.

Yksi hän on; ei niin, että jumaluus on muuttunut ihmisydeksi, vaan jumaluus on ottanut ihmisyiden itseensä.

Niin, yksi hän on; ei kuitenkaan siten, että molemmat luonnot ovat sekaantuneet toisiinsa, vaan että hän on yksi ainoa persoona.

Sillä niinkuin järjellinen sielu ja ruumis on yksi ihminen, niin Jumala ja ihminen on yksi Kristus.

Joka meidän autuutemme tähden kärsi, astui alas tuonelaan, nousi kolmantena päivänä, kuolleista.

Astui ylös taivasiin, istuu Jumalan, Isän kaikkivaltiaan, oikealla puolella.

Sieltä on tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita.

Jonka tulemiseen kaikkien ihmisten pitää ruumiillisesti nouseman kuolleista ja tekemän tili, kunkin töistänsä.

Jotka hyvää ovat tehneet, käyvät iankaikkiseen elämään, mutta jotka paha ovat tehneet, joutuvat iankaikkiseen tuleen.

Tämä on oikea, yhteinen kristillinen usko; joka ei sitä totisesti ja vakaasti usko, ei hän voi autuaaksi tulla.

SISÄLLYS.

<i>Martti Lutherin Vähä Katekismus</i>	3
I. Jumalan kymmenen käskyä	3
II. Usko	7
III. Herran rukous	10
IV. Pyhän kasteen sakramentti	14
V. Alttarin sakramentti.....	16
Rippi	17
Rukouksia.....	18
Huoneentaulu.....	21
 <i>Kristinoppi lyhyesti esitettyä</i>	 28
I. Jumalan ilmoitus	29
II. Isä Jumala ja hänen työnsä.....	33
III. Synti	39
IV. Jeesus Kristus, Jumalan Poika, Vapahtaja	44
V. Pyhä Henki ja Kristuksen seurakunta	52
VI. Uskonelämä.....	64
VII. Kristillinen siveellisyys.....	75
VIII. Viimeiset tapahtumat	86
Nikealais-Konstantinopolilainen uskontunnustus	91
Athanasiuksen uskontunnustus.....	92